

Nr 61.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av en mellan Sverige och Finland den 17 februari 1949 avslutad överenskommelse om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar m. m.; given Stockholms slott den 18 februari 1949.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll samt med överlämnande av en mellan Sverige och Finland den 17 februari 1949 avslutad överenskommelse om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar jämte en såsom bilaga därtill fogad stadga angående flottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled, vill Kungl. Maj:t härmed dels äska riksdagens godkännande av nämnda överenskommelse och stadga dels, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar.

GUSTAF.

Herman Zetterberg.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Propositionens förslag innebär att nu gällande bestämmelser angående flottning i gränsälvarna mot Finland ersättas med nya, mera fullständiga föreskrifter. I de hänseenden, däri den allmänna flottningstagstiftningen i Sverige och Finland är skiljaktig, följes antingen endera statens lag eller ock har en medelväg sökts. Bland viktigare bestämmelser i förslaget märkas regler om flottgodsets frihet från tullbehandling, rätt att fritt föra redskap och förnödenheter för flottningen från den ena staten till den andra, skattefrihet för flottningföreningen samt rätt för flottningföreningen att under vissa villkor förvärva fast egendom och med inteckning för gäld belasta sådan egendom. Föreskrifter meddelas även rörande, bland annat, amorte-

ring av anläggnings- och underhållskostnader, upptagande av lån, tillskjutande av förslag till föreningens utgifter samt uttaxering å de flottande, rätt att fatta beslut och träffa avtal med bindande verkan för kommande års flottande, styrelseledamöters och revisorers ansvarighet för sina åtgöranden samt klander mot förvaltningen, tider för framställande av anspråk på ersättning för flottningsskada samt rätt att upptaga sjunkvirke och eljest kvarlämnat flottgods. Skyldighet föreskrives att anmäla in- och utförsel av virke i samband med flottningen.

Överenskommelse

mellan konungariket Sverige och republiken Finland om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar.

Hans Maj:t Konungen av Sverige och Republiken Finlands President, vilka gemensamt funnit nödigt att med en ny överenskommelse ersätta den mellan Sverige och Ryssland den 3 juli/20 juni 1917 avslutade och genom notväxling mellan Sverige och Finland den 10 maj 1920 för förhållandet mellan dessa länder till giltigheten bekräftade deklarationen angående ordnandet av timmerflottningen i Torneå och Muonio älvar med dithörande stadga angående flottning av skogsalster i gränsfloderna Torneå och Muonio, hava till sina fullmäktige utsett:

Hans Majestät Konungen av Sverige: Statsrådet och tillförordnade chefen för utrikesdepartementet Nils Quensel;

Republiken Finlands President: Republikens utomordentliga sändebud och befullmäktigade minister i Stockholm Georg Achates Gripenberg;

vilka, därtill behörigen befullmäktigade, överenskommit om följande bestämmelser:

Art. I.

I Torne och Muonio gränsälvar samt i det utanför Torne älvs mynning belägna, till flottled nu eller framdeles intagna havsområdet skall flottning vara tillåten för båda de fördragsslutande staterna samt för fysiska och juridiska personer i dessa stater i enlighet med bestämmelserna i den härvid såsom bilaga fogade stadgan.

Art. II.

Flottgods skall såväl vid dess avlämnande till flottning som under flottningen och vid utlämnande efter flottningen vara fritt från all behandling av tullmyndighet samt från in- och utförselavgift, allt under förutsättning att flottgodset utlämnas till den stat, från vilken det blivit tillfört flottleden.

Redskap och materiel, avsedda för flottningsverksamheten eller för flottgodsets omhändertagande efter flottningen, ävensom livsförnödenheter för flottningsmanskapat må föras från den ena staten till den andra utan tull eller annan in- eller utförselavgift och utan hinder av andra import- och

exportförbud än sådana, som stadgats med hänsyn till allmän hälsovård eller säkerhet eller till förekommande av djur- eller växtsjukdom. Vid överförande som nu sagts skola tillämpas de föreskrifter om anmälan och kontroll, som meddelas av de båda staternas tullmyndigheter.

Art. III.

Flottningsförening, som avses i vidfogade stadga, är fri från skyldighet att erlægga skatt till någondera staten och därtill hörande kommun och församling för inkomst av flottningsrörelsen och för förmögenhet av beskaffenhet att utgöra tillgångar i rörelsen, däri inbegripet sådana byggnader, anläggningar samt mark- och vattenområden, som äro avsedda för driftens omedelbara behov.

Art. IV.

Det åligger myndigheterna i vardera staten att tillåta dem, som ansvara för, leda eller deltaga i flottningsarbetet, att i och för flottningen överskrida gränsen, varhelst detta för flottningsarbetet är lämpligt, ävensom att lämna dem största möjliga lättnad med avseende å pass och andra legitimationshandlingar samt beträffande tid, varunder gränsen må överskridas och vistelse ske inom staten.

Art. V.

För bevarande av fiskbeståndet i vattenområdet skall för varje kubikmeter flottat virke, beräknad enligt gällande kuberingsnormer, utgå en avgift av högst fem öre i svenskt mynt eller däremot svarande belopp i finskt mynt beroende på utgifterna för fiskodling eller annan skyddsåtgärd. Virke som belägges med avgift enligt denna bestämmelse må icke inom någondera staten påföras annan avgift till bevarande av fiske.

Avgift som i första stycket sägs skall uppbäras av flottningsföreningen och medlen skola på rekvisition tillhandahållas den nämnd, som omförmåles i artikel XI i konventionen den 10 maj 1927 angående ordnandet av det samfällda laxfisket i Torne och Muonio älvar, sådan denna artikel lyder enligt deklaration den 16 februari 1933.

Art. VI.

Twist mellan de fördragsslutande staterna angående tolkningen och tillämpningen av denna överenskommelse och därtill hörande stadga avgöres, ifall den icke kunnat lösas genom underhandlingar, i enlighet med den mellan Sverige och Finland den 27 juni 1924 avslutade överenskommelsen angående upprättandet av en fast undersöknings- och förlikningsnämnd.

Art. VII.

Denna överenskommelse jämte bilaga, vilka äro avfattade i dubbla originalexemplar på svenska och finska språken, skola ratificeras och ratifikationshandlingarna skola snarast möjligt utväxlas i Helsingfors.

Överenskommelsen träder i kraft dagen för utväxlandet av ratifikationshandlingarna och förbliver gällande, intill dess tre år förflutit från den dag, då någondera staten uppsagt densamma.

Till bekräftelse härav hava de båda staternas fullmäktige undertecknat denna överenskommelse och försett densamma med sina sigill.

Som skedde i Stockholm, den 17 februari 1949.

N. QUENSEL.

(L.S.)

G. A. GRIPENBERG.

(L.S.)

Bilaga.

Stadga

angående flottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled.

1 KAP.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Flottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled regleras av gällande överenskommelse mellan Sverige och Finland om flottningen i nämnda älvar, av denna stadga och av de bestämmelser (regleringsbestämmelser), som i fråga om flottledens utbyggande, underhåll eller begagnande utfärdats eller komma att utfärdas av länsstyrelserna i Norrbottens och Lapplands län.

2 §.

De som låta flottgods löst framflyta i gränsälvarnas flottled skola, där ej annat följer av vad nedan i denna paragraf stadgas, utgöra en flottningsförening. Föreningens angelägenheter förvaltas av en flottningsstyrelse, och de flottandes rätt att deltaga i handhavandet av föreningens angelägenheter utövas å flottningsstämma. Flottning som ombesörjes av föreningen kallas allmän flottning.

Om framförande av flottgods i allmän flottning utan att detta sammanblandas med annan tillhörigt flottgods (separatflottning) och om villkoren för sådan flottning bestämmer flottningsstyrelsen.

Ägare eller innehavare av jordbruksfastighet är icke för det virke, som han för eget husbehov framflottar, pliktig att tillhöra flottningsföreningen eller att erlägga avgifter för flottledens begagnande. Dylik flottning (hus-

behovsflottning) må dock ej äga rum på sådant sätt eller vid sådan tid, att därigenom uppstår hinder för den allmänna flottningen eller fara för husbehovsvirkets sammanblandning med det i den allmänna flottningen ingående flottgodset, och är förty sådan flottande pliktig att i avseende å såväl anmälan om tillämnad flottning som iakttagande av nödvändiga försiktighetsmått ställa sig till efter rättelse vad länsstyrelserna gemensamt föreskriva härom. Den som flottar husbehovsvirke är ock skyldig att ersätta flottningsföreningen de direkta utgifter, som genom hans flottning förorsakas föreningen.

Flottningsstyrelsen äger för visst tillfälle medgiva, att flottande, som vill flotta virke i mindre mängd och kortare sträcka, icke behöver tillhöra föreningen, samt i anslutning härtill bestämma villkoren för sådan flottning.

3 §.

Den som önskar i gränsälvarnas flottled framföra flottgods i fasta flottar har att göra anmälan därom till flottningsföreningen, och är han till åtgärden berättigad, om den finnes kunna äga rum utan hinder för den allmänna flottningen. Flottningsföreningen äger, där det icke är fråga om husbehovsflottning, rätt att av dylik flottande uttaga amorterings- och underhållsavgifter för de flottledsanordningar som begagnas av honom. Han är ock skyldig att ersätta flottningsföreningens direkta utgifter för hans flottning.

4 §.

Virke som beräknas kunna utflottas under första flottningsåret efter dess avverkning må flottas obarkat. Därest flottningen beräknas icke kunna medhinnas under nämnda tid, skall virket, innan det tillföres flottleden, noga avbarkas. Dock må virke av syrfällt lövträd flottas obarkat även under nästföljande flottningsår.

Ej må avbarkning verkställas på isen eller på stranden så nära vattendraget, att barken kan nedsköljas däri.

Länsstyrelserna gemensamt må, när skäl därtill äro, för hela flottleden eller viss del därav giva andra föreskrifter om virkets barkning än i första stycket sägs eller medgiva undantag från däri meddelade bestämmelser.

5 §.

Utan särskild tillåtelse av markens ägare eller innehavare äga de, som ombesörja flottningsarbetet, tillträde till stränder och andra ställen, om sådant är av nöden för flottningens handhavande, flottgodsets utvältande eller hoppsamlande eller skadas avvärjande eller uppskattande. Annans åker, tomt, trädgård, badställe eller upplagsplats må dock ej beträdas, om tillträde anorledes kan beredas utan väsentligt hinder eller uppehåll.

Rätt som i första stycket sägs tillkommer även synemän, som omförmälas i 6 §, samt skiljemän under skiljemannaförfarande, som avses i 24 §.

Under pågående flottning är tillåtet att i vattnet hålla tillfälliga led- och

stoppbommar samt övriga nödiga inrättningar, där samfärdseln ej avsevärt hindras därav, så ock att på eller invid stränderna anbringa nödiga bomfästen, stöd eller dylikt och att därtill använda naturföremål, vilka icke kunna därigenom nämnvärt skadas.

2 KAP.

Om flottledens utbyggnad m. m.

6 §.

Förslag till regleringsbestämmelser uppgöres efter verkställd syn på platsen av två sakkunniga och två gode män, av vilka vardera länsstyrelsen utser en sakkunnig och en god man. I samband med synen skall minst ett sammanträde hållas i varje kommun, inom vilken flottleden i berörd del framgår.

Tid och plats för syn och sammanträde skola minst fjorton dagar förut av synemännen kungöras i kommun, som i första stycket sägs, ävensom i minst en ortstidning i vardera landet, varjämte för synemännen kända ägare och nyttjanderättshavare av strand, bro, fiske, vattenverk eller obyggt strömfall, som företaget eller åtgärden angår, skola med posten särskilt kallas. Underrättelse om syn och sammanträde skall dessutom inom samma tid tillställas flottningsföreningen ävensom i Sverige domänstyrelsen, skogsstyrelsen och fiskeristyrelsen samt i Finland forststyrelsen, lantbruksstyrelsen och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Synemännens förslag ingives till länsstyrelserna. Sedan tillfälle lämnats till påminnelser mot förslaget, meddela länsstyrelserna beslut i ärendet genom gemensamt utslag.

Regleringsbestämmelser av mindre vikt och betydelse må, om särskilda skäl därtill äro, av länsstyrelserna meddelas utan att syn föregått, sedan rättsägare och myndigheter beretts tillfälle att yttra sig.

När i regleringsbestämmelser lämnas tillstånd att för flottningen utföra arbete eller anläggning, äga länsstyrelserna föreskriva att, sedan åtgärden fullbordats, besiktning å arbetet eller anläggningen skall verkställas.

Närmare föreskrifter om förfarandet vid syn och besiktning meddelas av länsstyrelserna. Har arbete eller anläggning utförts på annat sätt än vederbort, äga länsstyrelserna jämväl förordna om rättelse och därvid, var för sin sida om riksränsen, förelägga lämpligt vite.

7 §.

Är för flottledens utvidgande eller förbättrande behöfligt, att annan tillhörigt mark- eller vattenområde tages i anspråk, eller är eljest åtgärd nödig, som kan inverka på strand-, bro-, fiske- eller vattenverksägares eller annans rätt, och har denne ej därtill samtyckt, ankommer — där fråga ej är om avstående av äganderätt — på länsstyrelserna gemensamt att efter prövning i den ordning som i 6 § sägs till åtgärden giva lov samt bestämma

ersättning för skada och intrång därav. Därvid bör tillses, att ändamålet utan oskäligen kostnad vinnes med minsta olägenhet för annan.

Den som är missnöjd med länsstyrelsernas beslut i fråga om ersättning som i första stycket sägs äger inom sextio dagar från beslutets dag väcka talan om ersättningen vid allmän underrätt i den ort där skadan eller intrånget sker.

Ersättning för skada och intrång som i första stycket sägs skall dock, såsom i 22 § stadgas, i vissa fall bedömas enligt de i 22—28 §§ givna reglerna för skada i följd av flottningen (flottningsskada).

8 §.

Erfordras för flottledens utvidgande eller förbättrande att äganderätten till fastighet eller del därav avstås till flottleden, skall i saknad av godvillig överenskommelse frågan därom avgöras, beträffande område i Sverige på sätt i lagen om expropriation finnes stadgat, och beträffande område i Finland på sätt som föreskrives om avstående av fastighet för flottleds behov.

3 KAP.

Om flottningsföreningen och dess verksamhet.

9 §.

Flottningsföreningen har att för medlemmarnas gemensamma räkning och på deras gemensamma ansvar ombesörja den allmänna flottningen, handhava och vidmakthålla flottleden jämte dess tillhörigheter samt uppbära och redovisa de för flottledens nyttjande stadgade avgifterna.

Ej må flottningsföreningen utöva verksamhet, som är främmande för det ändamål föreningen sålunda har att fullfölja.

10 §.

Flottningsföreningen må ej förvärva fast egendom annorledes än för flottledens räkning och icke i andra fall än

1. där det tarvas för utförande av anläggning eller åtgärd för flottleden eller för flottningens ändamålsenliga ordnande,

2. där förvärvande av visst område finnes önskvärdt för nedbringande av skadeersättning, eller

3. där egendom finnes lämplig för anordnande av nödiga kontors- eller verkstadslokaler eller bostäder åt flottningschef, kontors-, flottnings- och annan personal.

Prövning huruvida efter ty nu sagts förvärv av fast egendom må anses tillåtet ankommer på länsstyrelserna gemensamt.

Fast egendom som förvärvats enligt denna paragraf är flottledens tillhörighet.

11 §.

Flottleden tillhörig egendom må ej för gäld intecknas eller pantsättas, dock att länsstyrelserna gemensamt äga, där sådant prövas ändamålsenligt,

för visst fall medgiva flottningsföreningen att med inteckning för gäld belasta egendom, som i 10 § första stycket 3. omförmäles. Fast egendom må ej avyttras utan länsstyrelsernas gemensamma tillstånd. För flottningen behöfliga byggnader och anläggningar må ej avhändas flottleden.

12 §.

För flottningsföreningen skall finnas ett reglemente, vari skola meddelas bestämmelser om det inbördes förhållandet mellan de flottande och deras ansvarighet för föreningens förpliktelser, så ock om flottningsstyrelsen och revision över dennas förvaltning, om flottningsstämman samt om flottningschef, virkes märkning och flottningens utförande. Ej må i reglementet intagas bestämmelse, stridande mot överenskommelse som avses i 1 § eller mot denna stadga.

Reglementet fastställles av länsstyrelserna gemensamt efter förslag av flottningsföreningen. Över inkommet förslag till reglemente eller ändring däri låte länsstyrelserna, innan fastställelse meddelas, höra domänstyrelsen och skogsstyrelsen i Sverige samt forststyrelsen i Finland, varjämte länsstyrelserna skola genom kungörelse i varje kommun, inom vilken flottleden framgår, bereda skogsägare och andra av frågan intresserade tillfälle att yttra sig. Har ändringsförslag framställts av annan än flottningsföreningen, skall tillfälle tillika lämnas dennas medlemmar att å flottningsstämma uttala sig däröver.

Reglementet skall genom föreningens försorg mångfaldigas i tryck å svenska och finska språken och på begäran hållas skogsägare och flottande tillhanda.

13 §.

Det tillkommer länsstyrelserna att för bevakande av allmänna intressen utse var sitt ombud (allmänt ombud) att vid flottningsstyrelsens sammanträden och vid flottningsstämmor närvara och därvid deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Anser allmänt ombud, att beslut står i strid med givna föreskrifter eller allmänt intresse, har ombudet, om rättelse ej efter föreställning sker, att anmäla förhållandet till den länsstyrelse som förordnat ombudet. Till allmänt ombud skall utses någon med skogs- och flottningsförhållandena i orten förtrogen person, som ej själv deltagar i flottningen eller är anställd i flottandes tjänst. Ombudet erhåller av föreningen arvode, som länsstyrelsen bestämmer.

Länsstyrelserna äga även förordna var sin revisor att tillsammans med revisorer, som föreningen utsett, granska dennas räkenskaper. Av länsstyrelse förordnad revisor njuter av föreningen arvode, som länsstyrelsen bestämmer.

Års- och revisionsberättelser över föreningens verksamhet skola årligen överlämnas till länsstyrelserna.

14 §.

Det åligger flottningsföreningen att årligen för varje kommun, inom vilken flottleden framgår, utse och till länsstyrelserna anmäla minst ett om-

bud (ortsombud), till vilket strandägare och andra äga hänvända sig med anmälningar enligt 23 § samt andra framställningar rörande flottningen.

15 §.

Flottningsföreningens utgifter fördelas mellan de flottande på sätt i reglementet angives.

Länsstyrelserna må gemensamt på ansökan av flottningsföreningen eller medlem däri förordna, att kostnader för flottledens utvidgande eller förbättrande eller för förvärv av fast egendom eller andra kostnader av beskaffenhet att vara till väsentlig fördel jämväl för kommande års flottande skola gäldas genom amortering under flera, högst 20, år medelst vissa avgifter å flottgodset, så avvägda att beloppet jämte ränta å vad som inestår oguldet skäligen kan antagas bliva därmed till fullo guldet under den sålunda bestämda tiden.

Flottningsföreningen äger utan inhämtande av länsstyrelsernas besked besluta amortering under högst tre år av kostnader som ovan sagts.

16 §.

Har flottningsföreningen något år att vidkännas kostnad, som efter ty i 15 § stadgas må fördelas på flera år att gäldas enligt amorteringsplan, må föreningen, där ej kostnaden förskjutes av årets flottande, med förlagsgivare träffa avtal om kostnadens förskjutande medelst förlagslån med rätt för förlagsgivaren att uppbära de för kostnadens återgåldande stadgade amorteringsavgifterna.

Till belopp och under villkor, som bestämts i reglementet eller av föreningen, äger flottningsstyrelsen ock för föreningens löpande behov upptaga tillfälligt lån. För gåldande av sådant lån svara allenast de som flotta det år, för vars utgifters täckande skulden göres.

17 §.

Till bestridande av föreningens utgifter är envar, som deltager i den allmänna flottningen, pliktig att på sätt och inom tid, som av flottningsstyrelsen bestämmes, tillskjuta nödigt förlag. Försummar flottande att erlægga infortrat belopp, äger styrelsen att till säkerhet därför hålla hans flottgods kvar och, efter tillsägelse till den flottande, på offentlig auktion sälja så mycket därav, att beloppet täckes.

Förlag må ej användas eller tagas i mät för annat ändamål än täckande av föreningens utgifter för det år, för vilket förlaget lämnats; uppstår överskott skall det återbäras.

Finnes utgift, som flottningsföreningen fått vidkännas, böra åvila något föregående års flottande, är styrelsen pliktig att, där ej medel därtill förut blivit avsatta, utan dröjsmål uttaxera beloppet på sagda flottande enligt grunderna för deras delaktighet i det årets utgifter. Finnes flottande sakna tillgångar till gåldande av uttaxerat belopp, skall vad som brister uttagas hos de medflottande i enlighet med grunderna för deras delaktighet.

18 §.

Med de inskränkningar och under de villkor, som kunna vara bestämda i reglementet, må med bindande verkan jämväl för kommande års flottande beslut fattas eller avtal träffas om flottningsscheffs och annan tjänstemans ävensom arbetares anställande för flera år, om deras avlöningsförmåner samt om pensioner, olycksfalls- och sjukdomsunderstöd och dylikt åt dem eller deras anhöriga.

Vill någon vinna visshet, att beslut eller avtal som nu sagts icke må kunna klandras av skäl som i 21 § sägs, må han söka länsstyrelsernas stadfästelse därå.

Flottningsföreningen äger ock ingå avtal, gällande för flera år, med strandägare och andra rörande ersättning för flottningsskada, om strandarrenden, om flottningsarbetets utförande på ackord och om annat dylikt.

19 §.

Ledamöter i flottningsstyrelsen, som genom att överträda denna stadga eller föreningens reglemente eller eljest uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskynda flottleden eller flottningsföreningen förlust eller skada, svara därför en för alla och alla för en. De svara ock på sätt nu nämnts för skada som de genom överträdelse av denna stadga eller föreningens reglemente uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskynda tredje man.

20 §.

Hava föreningens revisorer i sin berättelse eller i annan till föreningen avlämnad handling mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som av dem granskats, eller vid fullgörandet av sitt uppdrag visat vårdslöshet, äro de som låtit sådant komma sig till last föreningen ansvariga för all därav uppkommen skada, en för alla och alla för en.

21 §.

Är någon flottande missnöjd med flottningsstyrelsens förvaltning, med verkställd fördelning av föreningens utgifter eller med något av föreningen fattat beslut eller träffat avtal, må han därom göra anmälan till endera länsstyrelsen inom etthundraåttio dagar från det han fick kännedom om klandrade beslutet eller åtgärden eller, om han då ännu icke börjat delta i flottningen, från det så sedermera skedde. Har i reglementet bestämts viss ordning för besluts kungörande för de flottande, skall beslut, som sålunda kungjorts, anses därigenom hava kommit till deras kännedom, vilka då deltog i den allmänna flottningen. Länsstyrelserna äga, där åtgörande, beslut eller avtal finnes strida mot meddelade bestämmelser eller flottledens intresse eller lända flottande till uppenbart men, gemensamt föreskriva rättelse eller vidtaga annan åtgärd som förhållandena påkalla.

4 KAP.

Om skada genom flottningen.

22 §.

För skada och intrång, som vid allmän flottning vållas av flottgodset eller genom åtgärd som i 5 § sägs eller eljest i följd av flottningen (flottningsskada), skall av flottningsskade föreningen gäldas ersättning med fulla värdet. Vad som stadgas om flottningsskada skall ock gälla beträffande skada och intrång, som vållas genom anläggning eller åtgärd för flottleden varom i 7 § sägs, i den mån ersättning därför ej blivit i regleringsbestämmelserna eller eljest i laga ordning på förhand uppskattad samt erlagd.

Den som idkar husbehovsflottning eller sådan särskild flottning som i 2 § fjärde stycket sägs skall ensam ansvara för skada och intrång, som hans flottning orsakar.

För skada genom flottning i fasta flottar svarar den som bedriver flottningen. Idkas sådan flottning av flera och kan ej utrönas av vems flottning viss skada orsakats, svara de, vilka icke kunna uteslutas från delaktighet, en för alla och alla för en för sådan skada.

Finnes flottningsskada bliva så varaktig att dess värde kan på förhand uppskattas, må, om ersättningstagaren eller flottningsskade föreningen det begär, ersättning fastställas i regleringsbestämmelser.

23 §.

Ersättningsanspråk mot flottningsskade föreningen skall anmälas hos föreningen eller dess ordsambud eller ock hänskjutas till skiljemän före utgången av det kalenderår då skadan uppkom, vid äventyr att rätt till talan eljest är förlorad. Anspråk på ersättning för skada å fiskebyggnad eller fiskredskap skall dock, om särskilt hinder icke visas, vid samma äventyr anmälas inom fjorton dagar från det skadan blev för byggnadens eller redskapens ägare känd.

Anmälan varom nu är fråga skall göras i skrift, dock må anmälan till ordsambud ske muntligen. Skriftlig anmälan som inneslutes i rekommenderat brev, avlämnat på posten inom tid som i första stycket sägs och ställt till mottagarens vanliga adress, skall anses behörigen delgiven.

24 §.

Kan enighet ej nås om flottningsskade föreningens ersättningsskyldighet, skall frågan prövas av tre skiljemän, bland vilka en utses av vardera parten och de sålunda utsedda tillkalla den tredje såsom ordförande.

I fråga om skiljemännen, förfarandet, skiljedomen och ogiltighet därav samt skiljedomskostnaderna skola, där ej annat följer av föreskrifterna i 25—28 §§ här nedan, tillämpas de bestämmelser vilka i nämnda hänseenden gälla enligt allmän lagstiftning om skiljemannaförfarande i den stat där skadan timat.

25 §.

Flottningsföreningen åligger att årligen för skiljemannaförfarande, som avses i 24 §, utse ständiga skiljemän, minst en för den svenska sidan och minst en för den finska, samt ersättare för dessa. För prövning av skada eller intrång av särskilt slag äger dock föreningen för visst fall utse annan skiljeman.

De för flottningsföreningen utsedda ständiga skiljemännens namn och adresser skola inom tid, som i reglementet bestämmes, meddelas länsstyrelserna för att på flottningsföreningens bekostnad på lämpligt sätt kungöras.

26 §.

Skiljemannaförfarande må av part påkallas genom framställning till motparten eller skiljeman som denne utsett på förhand. I framställningen skall uppgivas den eller de frågor, i vilka skiljedom begäres.

27 §.

Om hållande av syn och tiden därför bestämma skiljemännen med iakttagande av att, där ej skadan är av beskaffenhet att böra skyndsamt uppskattas, synen såvitt möjligt bör företagas efter det flottnings avslutats och i sammanhang med övriga skadors uppskattande.

Har, sedan skiljemannaåtgärd påkallats, skiljedom ej meddelats inom nittio dagar därefter eller, ifall syn ansetts nödvändig men på grund av års-tiden icke kunnat hållas, senast den 31 juli nästföljande år, är part oförhindrad draga tvisten under prövning av allmän underrätt i den ort där skadan skett. Skiljedom som meddelas senare än nu sagts är utan verkan, såframt ej parterna överenskomma att nöjas därmed.

Skiljedom skall avfattas skriftligen samt omedelbart efter dess meddelande bevisligen tillställas parterna.

28 §.

Part som ej nöjes med skiljedom äger draga tvisten under prövning av domstol som i 27 § andra stycket sägs, såframt han väcker talan inom tid som enligt ifrågavarande stats allmänna lagstiftning om skiljemannaförfarande gäller för klander av skiljedom. Dock må skiljedomen genast gå i verkställighet, där ej domstolen eller överexekutor annorlunda förordnar.

I skiljedomen skall tydligt angivas vad den med skiljedomen missnöjde har att iakttaga för tvistens dragande under domstols prövning.

5 KAP.

Särskilda föreskrifter.

29 §.

Vidmakthållas ej sådana till farleds betryggande eller i övrigt till skydd mot skada genom flottningen anordnade eller föreskrivna byggnader, vilka flottningsföreningen har att underhålla, äga länsstyrelserna, var för sin sida

om riksgränsen, antingen vid vite tillhålla flottningsföreningen att sådant fullgöra eller ock genast avhjälpa bristen på föreningens bekostnad.

I trängande fall och om saken ej tål uppskov må den, som kan lida omedelbart men av försummelse varom i första stycket sägs, på flottningsföreningens bekostnad själv vidtaga nödig åtgärd till skydd för sin egendom, sedan åtgärdens nödvändighet blivit vid undersökning på stället vitsordad av landsfiskalen eller länsmannen i orten.

30 §.

Om sjunket eller sjunkande virke orsakar men för strandägare eller annan, är denne berättigad att i närvaro av två vittnen taga upp virket å stranden. Anmälan om upptagandet skall senast inom sju dagar därefter ske till flottningsstyrelsen, flottningschefen eller ortsbud. Flottningsföreningen har att senast inom tre månader efter anmälan taga hand om virket samt utgiva skälig ersättning för upptagandet; sker det ej, må upptagaren tillgodogöra sig virket.

31 §.

Har virke, bark eller dylikt sjunkit i flottleden i sådan mängd, att däri genom vållas uppgrundning eller annan olägenhet, eller finnes inom flottleden sjunkande virke, vilket kan orsaka skada, äga länsstyrelserna antingen var för sin sida om riksgränsen vid vite tillhålla flottningsföreningen att inom förelagd tid undanröja hindret eller ock själva vidtaga erforderlig åtgärd på föreningens bekostnad.

32 §.

Har flottat virke blivit kvarliggande på stränderna längre än med avseende å flottningens lämpliga bedrivande och andra förhållanden kan anses behöfligt, äger strandägaren eller annan, som därav lider men, hos flottningsstyrelsen, flottningschefen eller ortsbud påfordra, att flottningsföreningen skyndsamt tager hand om virket. Sker det ej, må anmälaren påkalla åtgärd av länsstyrelsen i det län där virket finnes, och äger länsstyrelsen utsätta tid, inom vilken flottningsföreningen har att föra bort virket, vid äventyr att anmälaren må tillgodogöra sig detsamma.

33 §.

Skall flottgods, som tillföres flottleden från den ena staten, efter flottningen utlämnas till mottagare i den andra, har flottningsföreningen att, med uppgivande av myckenheten, därom meddela vederbörande tullmyndighet i båda staterna. Flottgods som nu sagts skall vara av den flottande särskilt för sig anmält till flottning samt åsatt särskilt märke, som flottningsstyrelsen bestämt; dock må flottningsstyrelsen medgiva undantag härifrån för flottgods, om vars överlåtelse avtal träffas under flottningen.

34 §.

Visar det sig att underhållet av flottleden försummas, att fastställda amorteringsavgifter eller skadeersättningar ej gäldas eller att flottningen ej ordentligt ombesörjes, eller förekommer eljest anmärkning mot flottningens verksamhet, och vinnes ej rättelse efter det flottningens för- eningen blivit i saken hörd, skola länsstyrelserna sammankalla de flottande till gemensamt sammanträde, och ankommer då på särskild prövning, om och under vilka villkor flottning av löst virke vidare må tillåtas i flottleden.

6 KAP.

Ansvarsbestämmelser m. m.

35 §.

Utläggas i flottleden obarkat virke då sådant icke är tillåtet eller verk- ställes avbarkning i strid mot bestämmelsen i 4 § andra stycket, vare straf- fet dagsböter.

Om någon uppsåtligen eller genom uppenbar vårdslöshet överstänger gräns- älven eller vid flottning orsakar skada, hinder eller uppehåll för annan, straffes den felande, där ej ansvar efter allmän lag bör följa, med dags- böter.

36 §.

Förseelse som i 35 § omförmåles åtalas vid allmän underrätt i den ort där den timat; men är förseelsen begången av den ena statens medborgare i den andra staten och finnes ej förövaren i den stat där förseelsen skedde, skall den åtalas i förövarens hemland vid rätten i den ort, som är närmast den, varest förseelsen skett.

Böter tillfalla den stat inom vilken förseelsen blivit åtalad.

Behörighet att utdöma vite tillkommer den länsstyrelse som äger före- lägga vitet. Vite skall tillfalla den stat, vars länsstyrelse utdömt vitet.

Förslag
till
Lag
om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar.

Härigenom förordnas som följer.

Under förutsättning att överenskommelsen den 17 februari 1949 mellan Sverige och Finland om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar ratificerats, äger Konungen förordna att artiklarna I—V i överenskommelsen ävensom den därtill hörande stadgan, vilka artiklar och stadga hava den lydelse härvid fogad bilaga utvisar¹, skola lända till efterrättelse här i riket från den dag Konungen bestämmer och så länge överenskommelsen är giltig.

Från och med den dag Konungen sålunda bestämt upphävas lagen den 10 juni 1912 (nr 322) angående flottning av skogsälster i gränsfloderna Torneå och Muonio samt kungörelsen den 23 november 1917 (nr 761) om tillämpning av den i sistnämnda lag intagna stadgan.

¹ Bilagan här utelämnad.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Drottningholms slott den 19 november 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, anmäler efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för social-, finans- och jordbruksdepartementen fråga angående *överenskommelse med Finland om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar*. Föredraganden anför följande.

I. Inledning.

Flottningen i gränsälvarna mot Finland är reglerad dels genom deklARATIONEN med Ryssland den 3 juli/20 juni 1917 angående ordnandet av timmerflottningen i Torneå och Muonio älvar, dels ock genom lagen den 10 juni 1912 (nr 322) angående flottning av skogsälster i gränsfloderna Torneå och Muonio. Efter framställning av gränsälvarnas flottningsförening om vissa ändringar i gällande bestämmelser förordnade Kungl. Maj:t den 19 juli 1946 två sakkunniga att tillsammans med representanter för Finland verkställa utredning och uppgöra förslag i ämnet.¹ De sakkunniga avgåvo med skrifvelse den 2 september 1947 såsom resultat av sina förhandlingar på svenska och finska språken avfattade förslag till dels ny överenskommelse om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar, dels ock ny stadga angående virkesflottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled. Förslagen torde, såvitt avser den svenska texten, böra fogas som bilagor till protokollet i detta ärende (*Bilaga A och B*).

Utlåtanden över förslagen avgåvos, efter remiss, av vattenöverdomstolen, arbetsdomstolens ordförande, vattenrättsdomaren i Norrbygdens vattendom-

¹ De sakkunniga voro landssekreteraren *R. A. Sundberg* och direktören *M. B. Holmbäck* i Luleå. Finska delegerade voro förstrådet, förutvarande statsrådet *E. J. Koskenmaa*, byråchefen *O. Wartiovaara* och direktören, teknologie doktor *S. Weckman*.

2 *Bihang till riksdagens protokoll 1949. 1 saml. Nr 61.*

stol, kammarkollegium, generaltullstyrelsen, domänstyrelsen, skogsstyrelsen, fiskeristyrelsen, länsstyrelsen i Norrbottens län, norrlandskommittén, svenska arbetsgivareföreningen, skogsindustriernas samarbetsutskott, Sveriges skogsägareförbund, sågverksförbundet i Sverige, landsorganisationen i Sverige, svenska sågverksindustriarbetareförbundet, svenska skogs- och flottningarbetareförbundet samt Torne och Muonio gränsälvars flottningförening.

Med anledning av vad i utlåtandena anförts förordnade Kungl. Maj:t den 16 april 1948 en särskild utredningsman att deltaga i fortsatta överläggningar med ombud för Finland i berörda frågor samt att i samband därmed verkställa ytterligare utredning och uppgöra erforderliga förslag.¹ I ett den 9 oktober 1948 dagtecknat betänkande har utredningsmannen anmält, att vid de fortsatta överläggningarna enighet uppnåts om ändrade, vid betänkandet fogade förslag till dels överenskommelse om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar, dels ock stadga angående flottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled avsedda att ersätta gällande bestämmelser i ämnet.² Motsvarande förslag ha avgivits i Finland.

Över betänkandet ha efter remiss utlåtanden avgivits av vattenöverdomstolen, arbetsdomstolens ordförande, kammarkollegium, generaltullstyrelsen, domänstyrelsen, skogsstyrelsen, fiskeristyrelsen, länsstyrelsen i Norrbottens län, sågverksförbundet i Sverige, svenska sågverksindustriarbetareförbundet, svenska skogs- och flottningarbetareförbundet samt Torne och Muonio gränsälvars flottningförening.

II. Kortfattad redogörelse för flottningen i gränsälvarna.

De sakkunniga lämnade följande upplysningar rörande flottningen i gränsälvarna.

Under 1900-talets två första årtionden framfördes flottgods i gränsälvarna huvudsakligen i fasta flottar. Vid ett par tillfällen gjordes försök med lösflottning ehuru med ringa framgång, beroende på att erforderliga anordningar för sådan flottning saknades. Sedan en flottningförening bildats, erhöll denna år 1920 av länsstyrelserna i gränslänen tillstånd att bedriva lösflottning samt att utföra vissa flottleds- och skyddsbyggnader. Utbyggnadsarbetena sattes omedelbart igång och den första verkliga lösflottningen ägde rum år 1921. Å flottleden ha under åren 1921—1946 i utbyggnadskostnader nedlagts i det närmaste 3 milj. kronor. Därav återstodo år 1946 oamorterade omkring 560 000 kronor. Enligt regleringsutslag av länsstyrelserna år 1943 finnes numera allmän flottled från Karesuando sockengräns på svensk sida och Enontekiös sockengräns på finsk sida till Bottniska vi-

¹ Utredningsman var revisionssekreteraren *G. Schirén*. Ombud för Finland voro nu hrr *Wartiovaara* och *Koskenmaa* samt överingenjören *R. Gylling*, de båda sistnämnda såsom experter.

² Dessa förslag äro, bortsett från några mindre ändringar av huvudsakligen formell natur, lika lydande med de vid detta protokoll fogade förslagen till överenskommelse och stadga.

ken. Flottleden anses därmed sträcka sig så långt upp i älvarna som erfordras. Flottning i biflödena ombesörjes av särskilda flottningsföreningar, en för den svenska och en för den finska sidan. Sorteringsanläggning är ordnad vid Hellälä å finska sidan av Torne älvs mynning. Jämväl ett område av skärgården utanför älvmyningen ingår i den allmänna flottleden. Den årligen framflottade virkesmängden har växlat mellan lägst omkring 3 milj. kubikfot (år 1922) och högst omkring 22,5 milj. kubikfot (år 1937) och har i genomsnitt uppgått till omkring 12 milj. kubikfot. (Till jämförelse kan nämnas att under åren 1941—1945 framflottades i medeltal om året i Kalix älv 14 milj. kubikfot och i Lule älv 8,7 milj. kubikfot.) Flottningskostnaden, som tidigare i allmänhet stannat vid 4—6 öre för kubikfot har under åren 1943—1946 på grund av ökade arbetslöner och särskilda svårigheter överstigit 11 öre och år 1945, då den varit högst, uppgått till 15,⁸⁷ öre för kubikfot.

De sakkunniga uttalade beträffande flottningens antagliga framtida utveckling, att stora mängder timmer och massaved kunde förväntas allt framgent komma att avverkas inom de skogsområden, för vilka gränsälvarna utgöra den naturliga flottleden, att de årligen flottade virkesmängderna förutsåges bli tillräckliga för amortering av återstående byggnadskostnader, samt att lösflottningens upphörande icke ens kunde sättas i fråga.

Det må slutligen anmärkas att enligt tillgängliga uppgifter tillsläppningen av virke till flottning i gränsälvarna, bortsett från tillfälliga avvikelser, varit av ungefär samma omfattning från vardera gränslandet, samt att störste flottande på svensk sida under de senaste åren varit domänverket.

III. Gällande bestämmelser.

Rörande flottningen i gränsälvarna gäller som förut nämnts en den 3 juli/20 juni 1917 mellan svenska regeringen och ryska provisoriska regeringen slutna *deklaration* (överensk. m. främ. makter 1917: 2). Förutom bestämmelse rörande en fiskeavgift att åläggas det flottade virket innehåller deklarationen endast föreskriften att en densamma bifogad stadga rörande timmerflottningen antages såsom gällande lika å båda sidor. Genom notväxling den 10 maj 1920 mellan Sverige och Finland har deklarationen förklarats äga fortsatt giltighet (överensk. m. främ. makter 1920: 4). I deklaration den 10 maj 1927 har fiskeavgiften ändrats och sedermera har genom deklaration den 16 februari 1933 föreskrivits, att avgiften, vilken nu fastställts till högst 5 öre för kubikmeter eller däremot svarande belopp i finskt mynt, skall tillhandahållas den nämnd, som enligt Art. XI i konvention angående ordnandet av det samfälliga fisket i Torne och Muonio älvar tillsatts för ledningen och förvaltningen av en fiskodlingsanstalt.

Den i deklarationen omförmälda *stadgan* grundar sig på ett år 1910 avlämnat förslag av en svensk-rysk kommitté, tillsatt år 1908. Efter ärendets behandling vid 1912 års riksdag (prop. nr 100) förordnades genom lag den

10 juni 1912 (nr 322) ang. flottning av skogsalster i gränsfloderna Torneå och Muonio, att den däri återgivna stadgan skulle under förutsättning av ömsesidighet lända till efterrättelse här i riket. En mindre ändring har vidtagits i stadgan genom lag den 13 juni 1913 (nr 73). Därefter är genom kungörelse den 23 november 1917 (nr 761) förordnat, att stadgan skall äga giltighet fr. o. m. den 1 januari 1918. Bestämmelserna i stadgan äro i huvudsak följande. Flottning i gränsälvarna är tillåten för båda gränsstaternas undersåtar (§ 1). Flottningen är gemensam och de flottande skola, med undantag för jordägare som flottar husbehovsvirke, utgöra en förening, vilken ombestyr flottningen (§ 2). Visst virke må flottas obarkat, medan för andra fall avbarkning föreskrives (§ 3). De som ombesörja flottningsarbete äga utan särskild tillåtelse tillträde till stränderna, dock att väg icke annat än i undantagsfall må tagas över viss mark, om denna kan skadas därav (§ 4). För anläggnings- och flottningsskada skall gäldas ersättning (§ 5). Med avseende å flottledens anordnande, utvidgande och förbättrande äger båda staternas lagstiftning om expropriation tillämpning (§ 6). Då ersättning för skada eller kostnad i andra fall avkräves de flottande kan, där det äskas, frågan prövas av skiljemän. Part, som ej nöjes med skiljemännens dom, äger draga saken under domstols prövning, om han instämmer sin talan inom nittio dagar från det skiljemännens beslut blivit tillställt honom. Om den som fordrar ersättning hellre vill anlita domstol än skiljemän, står det honom fritt (§ 7). Flottningsföreningen har att vidmakthålla byggnader till farleds betryggande och till skydd mot skada genom flottningen samt tillika med andra flottande undanröja av flottgods åstadkommet hinder i farled. Länsstyrelserna äga var på sin sida om riksgränsen tillhålla de flottande att fullgöra berörda skyldigheter. I trängande fall kan den som lider men själv få på de flottandes bekostnad vidtaga nödig åtgärd till skydd för egendom eller till förekommande av hinder (§ 8). Till anläggning eller åtgärd för flottleden kunna länsstyrelserna giva lov, om samtycke ej erhålles av den, vars rätt beröres (§ 9). Länsstyrelserna äga utse var sitt ombud att deltaga i överläggningarna vid flottningsföreningens och dess styrelses sammanträden samt därvid bevaka det allmännas bästa och tillse, att föreningen iakttagit givna föreskrifter. Länsstyrelserna äga även förordna var sin revisor (§ 10). Flottningsföreningen skall i varje kommun, som beröres av flottleden, ha ett ortsbud, till vilket allmänheten kan vända sig i frågor rörande flottningen samt skada eller intrång därav (§ 11). Om virke enligt särskilda bestämmelser är belagt med avgift vid utförsel från endera staten, skall flottningsföreningen före dess överlämnande göra anmälan till vederbörande myndighet (§ 12). Flottningsföreningens utgifter fördelas mellan dess medlemmar efter virkesmängd och i övrigt enligt grunder som föreningens stadgar angiva (§ 13). Den som önskar framföra virke i fasta flottar är därtill berättigad, om det kan ske utan hinder för annans flottning (§ 14). Straffbestämmelser meddelas för förseelse mot föreskrifterna om virkes avbarkning, överstängande av gränsfloden samt vållande av skada, hinder eller uppehåll vid flottning. Förbrytelse skall åtalas vid domstolen i den ort där

den timat, men i visst fall i förbrytarens hemland. Tvistemål om ersättning för skada må även anhängiggöras vid domstolen i den ort, där svaranden bor. Böter delas mellan båda staterna (§ 15). Det inbördes förhållandet mellan flottningsföreningens medlemmar bestämmes genom ett reglemente, fastställt av länsstyrelserna (§ 16). Om underhållet av flottleden skulle försummas, ersättningar till amortering av kostnaderna för flottledens iordningställande ej gäldas eller flottningen ej ordentligt ombesörjes, ha länsstyrelserna att pröva om och på vilka villkor flottning av löst virke vidare skall tillåtas (§ 17).

Gällande *reglemente* rörande de flottandes inbördes förhållanden är fastställt av länsstyrelserna i gränslänen år 1927 och har undergått vissa ändringar år 1939.

Enligt lag den 19 juni 1919 (nr 425) om ändring i vissa delar av vattenlagen äro bestämmelserna i sistnämnda lag icke tillämpliga i fråga om flottleds anläggande, utvidgande eller förbättrande i gränsloderna Torne och Muonio älvar, och i lagen den 19 juni 1919 (nr 426) om flottning i allmän flottled stadgas (84 § andra stycket), att vad i sagda lag är föreskrivet icke äger tillämpning på nämnda gränsloder.

IV. Huvuddragen av förslagen.

Framställning om ändring av gällande bestämmelser har gjorts av Torne och Muonio gränvälvars flottningsförening. I skrivelse den 11 februari 1946 till länsstyrelserna i Norrbottens och Lapplands län framhöll föreningen, att nämnda bestämmelser icke vore tillfyllest för lösande av vissa för flottningen betydelsefulla frågor. En översyn därav vore följaktligen behöfelig. Särskilt ville föreningen såsom önskvärt framhålla, att till behandling upptoges frågor om reglerande av tvister rörande arbetsavtal mellan föreningen och dennas anställda, om skydd för föreningen mot förluster genom ändringar av penningvärdet i Sverige eller Finland, om preklusions-tid för anspråk mot föreningen rörande ersättning för flottningsskada, om rätt för flottningsmanskabet att överskrida gränsen samt om fastställande av amorteringsavgifter för kostnader som nedlades å flottleden. I ett nytt fördrag mellan de båda staterna borde jämväl andra frågor upptagas till behandling.

Vid de överläggningar, som ägt rum mellan delegerade för Sverige och Finland, ha gällande föreskrifter funnits vara i behov av översyn och omarbetning även i vissa andra hänseenden än föreningen angivit. Förslag ha därför utarbetats till ny överenskommelse och ny stadga rörande flottningen i gränsvälvarna. Därvid ha i överenskommelsen upptagits bestämmelser av mera allmän natur, medan förhållanden, som direkt angå verksamheten i flottleden eller förhållandet mellan flottningen och tredje man, behandlats i stadgan. Med förslagen har avsetts att föra fram lagstiftningen för denna verksamhet till största möjliga likhet med vad som eljest för motsvarande

förhållanden gäller i Sverige och Finland. I hänseenden, däri lagstiftningen är skiljaktig i de båda staterna, följa förslagen antingen endera statens lag eller ock har en medelväg förordats. I avsikt att fylla luckor i gällande bestämmelser föreslås uttryckliga föreskrifter rörande åtskilliga förhållanden, vilka tidigare varit oreglerade av lagstiftningen. Några av dessa ha dock varit behandlade i flottningföreningens av länsstyrelserna fastställda reglemente.

Nya bestämmelser föreslås sålunda rörande bland annat flottgodsets frihet från tullbehandling, rätt att fritt föra redskap och förnödenheter från den ena staten till den andra, skattefrihet för flottningföreningen, rätt för flottningpersonal att överskrida riksgränsen, tillvägagångssättet vid flottledens utvidgande eller förbättrande, flottningföreningens rätt att förvärva fast egendom och med inteckning för gäld belasta sådan egendom, amortering av anläggnings- och underhållskostnader, upptagande av lån, tillskjutande av förslag till föreningens utgifter samt uttaxering å de flottande, flottningföreningens rätt att fatta beslut och träffa avtal med bindande verkan för kommande års flottande, styrelseledamöters och revisorers ansvarighet för sina åtgöranden, klander av styrelsens och föreningens förvaltning eller åtgärder, preklusionstider för framställande av anspråk på ersättning för flottningsskada samt rätt att upptaga sjunkvirke och omhändertaga eljest kvarlämnat flottgods.

Väsentligt ändrade bestämmelser förordas i fråga om fastställande av ersättning för anläggningsskada, flottningsreglemente, skiljemanaförfarande vid bestämmande av ersättning för flottningsskada samt skyldighet att anmäla in- och utförsel av virke i samband med flottningen.

Beträffande frågan om skydd för flottningföreningen mot valutaförluster ha *de sakkunniga* till belysande av behovet därav lämnat vissa uppgifter om föreningens ekonomiska förhållanden. Av uppgifterna framgår, att de svenska flottande enligt praxis skjutit till förlagsmedel i svenskt mynt, medan de finska betalat sin andel i finskt mynt, samt att flottningföreningen därefter, särskilt på senare tid, haft att söka fördela utgifterna för arbetskraft och förnödenheter på sådant sätt, att dessa kunnat betalas med det myntslag som stått till förfogande. Med hänsyn till att material under de senaste åren till övervägande del blivit köpt i Sverige hade föreningen denna tid oftast haft brist på svenska kronor men överskott av finska mark. Genom den finska valutans devalvering den 31 maj 1945 från 11,71 till 20,50 mark per krona hade ett flottningföreningens tillgodohavande i finska mark minskat i värde med 223 000 kronor. Denna förlust hade sedermera blivit täckt med svenska och finska statsmedel (jfr prop. 1945: 334). Från och med år 1947 hade emellertid tillämpats en av Finlands bank till flottningföreningen gjord utfästelse, enligt vilken banken förbundit sig att per termin tillhandahålla föreningen svenska kronor motsvarande de överskott i finska mark som föreningen kunde inneha, att fullgöras då behov av utbetalning i svensk valuta föreläge. Ehuru denna utfästelse när som helst kunde

uppsägas av Finlands bank, hade de sakkunniga ansett flottningsföreningens valutafråga därmed för närvarande vara löst.

Såsom lämplig åtgärd för reglerande av tvister rörande arbetsavtal mellan flottningsföreningen och arbetarsammanslutningar förordade *de sakkunniga*, efter att ha hört berörda parter på arbetsmarknaden, att en särskild internationell arbetsdomstol skulle inrättas för föreningens arbetsområde, samt tillstyrkte ytterligare utredning om de närmare reglerna därför. Som skäl för den föreslagna anordningen anfördes i synnerhet, att kollektivavtal ofta icke hade respekterats, att tvekan kunde råda om de nationella arbetsdomstolarnas behörighet att döma rörande förhållanden å arbetsplats utanför det egna landets gräns samt att, om både den svenska och den finska arbetsdomstolen i visst fall vore behöriga att upptaga mål rörande samma förhållande, olika utslag av de båda domstolarna kunde komma att meddelas.

I yttranden häröver tillstyrktes allmänt, att denna fråga bleve vidare utredd, därvid dock *vattenöverdomstolen* framhöll, att inrättandet av någon slags internationell arbetsdomstol — eller kanske snarare svensk-finsk flottningsarbetsnämnd av skiljenämnds karaktär — torde möta avsevärda organisatoriska svårigheter samt att värdet av en sådan nämnd syntes tvivelaktigt.

Utredningsmannen har sedermera i promemoria upplyst, att denna fråga varit föremål för ingående undersökning, därvid bland annat övervägts ett preliminärt förslag om ett dömande organ i form av en permanent svensk-finsk skiljenämnd. Emellertid hade lösningen av frågan visat sig stöta på svårigheter av såväl principiell som organisatorisk art. Vid bedömande av behovet av ett särskilt organ för prövning av tvister rörande arbetsavtal ansågo utredningsmannen böra beaktas, dels att de båda staternas arbetsdomstolar, såvitt kunde bedömas, torde finna sig behöriga att handlägga mål rörande kollektivavtal, vari arbetarsammanslutning från den egna staten vore part, även då fråga vore om tillämpning av avtalet å arbetsplats inom den andra staten, dels ock att en förlikningsnämnd, som redan blivit tillskapad genom frivillig överenskommelse, borde äga goda förutsättningar att utan sanktioner lösa åtminstone mindre svårartade motsättningar. Då sålunda ett särskilt judiciellt organ icke kunde sägas vara för närvarande oundgängligt, hade de svenska och finska utredningsmännen enats om att icke lägga fram något förslag i förevarande avseende.

V. Motiv till de särskilda bestämmelserna i förslagen.

I det följande torde, i vad angår varje särskild bestämmelse i överenskommelsen och stadgan, få lämnas en sammanfattning av de sakkunnigas motiv, avgivna yttranden över deras förslag samt utredningsmannens uttalanden.

Överenskommelsen.

Art. I.

De sakkunniga framhöllo, att en inledande allmän bestämmelse ansetts lämplig om att flottning vore tillåten för båda staterna samt för fysiska och juridiska personer i dessa. Bestämmelsen, som hade sin motsvarighet i § 1 av gällande stadga, hade ansetts på grund av sin natur mera höra hemma i överenskommelsen. Medan hittills endast meddelats föreskrift rörande »gränsfloderna», hade i förslaget tillagts även det till flottled nu eller framdeles intagna havsområdet.

Art. II.

De sakkunniga yttrade härom följande.

Virket föres under flottningen av strömmen, ibland på svenskt och ibland på finskt territorium. Det synes självklart, att svenskt virke måste få utan tull eller liknande avgifter föras från sorteringen i Hellälä över till Sverige, liksom finskt virke, vilket möjligen blivit utskilt på svenskt område, måste få tullfritt föras till Finland. Den nu angivna rätten att fritt föra ut virke gäller givetvis endast virke, avverkat inom den stat, dit virket föres. Därest virke, som avverkats i den ena staten, föres till den andra, bör det kunna påläggas exportavgift eller införseltull. Dylika avgifter utgå dock icke för närvarande. — Flottningsföreningens inventarier och material, däri inbegripet arbetsredskap och proviant för flottningsmanskaper, böra få tullfritt föras från den ena statens område till den andras. Olika behandling av sådan egendom av de båda staternas myndigheter har tidigare förekommit. De sakkunniga ha för att undvika detta ansett det vara av värde, att flottningsföreningens nu förevarande rättigheter bli fastslagna i överenskommelsen. Ur kontrollsynpunkt böra arbetsredskap och dylikt förse med märken, som tydligt angiva föremålen som föreningens tillhörighet.

Generaltullstyrelsen har i yttrande föreslagit, att rätten till fri in- och utförsel av inventarier och materiel finge avse sådana varor, som vore »uteslutande avsedda för flottningsföreningens verksamhet». Eftersom med den föreslagna tullfriheten tydligen avsåges jämväl undantag från gällande import- och exportförbud, syntes detta enligt styrelsens mening böra uttryckligen angivas. Undantaget borde emellertid icke avse sådana förbud, som stadgats med hänsyn till allmän hälsovård och säkerhet eller till förekommande av djur- eller växtsjukdom, utan endast allmänna import- och exportförbud.

Sedan dessa önskemål i huvudsak blivit tillgodosedda vid överarbetningen har *utredningsmannen* rörande det slutliga förslaget anfört följande.

Den föreslagna rätten att fritt föra för flottningen erforderliga redskap och materiel från det ena landet till det andra synes böra omfatta ej endast egendom, som begagnas i flottningsföreningens direkta verksamhet, utan även sådant som erfordras för att taga hand om flottgodset efter flottningen. Av särskild betydelse äro i detta hänseende kätting, ställinor, järntråd och dylikt, som i avsevärda mängder användas vid buntning och bog-

sering av det utsorterade virket. Dylig egendom kan tillhöra antingen flottningföreningen eller särskild flottande. Även om egendomen kan användas jämväl för annat ändamål, synes rätt till fri in- och utförsel böra föreligga, om det är uppenbart, att egendomen vid det aktuella tillfället är avsedd att begagnas för flottningen i gränsälvarna eller för virkets omhändertagande efter flottningen.

Art. III.

De sakkunniga framhöllo, att frågan om flottningföreningens skyldighet att erlägga skatt icke varit reglerad i gällande deklaration eller stadga. En flottningförenings rörelse kunde eller finge i regel icke visa överskott. Föreningen skulle endast fördela kostnaderna för flottningen mellan de flottande. Däremot kunde en allmän flottled äga förmögenhet, t. ex. fast egendom. I princip kunde därför en flottningförening bliva föremål för såväl inkomst- som förmögenhetsbeskattning, även om det ytterst sällan inträffade att skattskyldighet förelåge. Gränsälvarnas flottningförening hade enligt reglementet sitt säte i Haparanda och Torneå. Båda dessa orter vore således dess hemortskommuner. Föreningens kontor hade vid olika tider varit beläget än på den ena och än på den andra av dessa platser. När de sakkunniga föreslagit, att föreningen skulle vara fri från skatt för inkomst och förmögenhet, vore motivet främst föreningens internationella natur men även flottledens egenskap av allmän inrättning. För fastighet, som ägdes av flottningföreningen, borde icke åtnjutas frihet från vare sig fastighets- eller inkomstskatt i vidare mån än flottningföreningar inom vardera staten åtnjöte speciell skattefrihet. Sådan förelåge för närvarande enligt 5 § 2 mom. svenska kommunalskattelagen och enligt 33 § 9 p. finska lagen om inkomst- och förmögenhetsskatt.

Kammarkollegium har i yttrande framhållit, dels att full reciprocitet borde råda i fråga om skattskyldigheten i båda staterna, dels ock att den egendom, som enligt den föreslagna 10 § i stadgan finge förvärvas av flottningföreningen endast undantagsvis torde lämna någon behållen avkastning, varför det kunde ifrågasättas om icke det i punkterna 2 och 3 av de sakkunnigas förslag intagna förbehållet om skattskyldighet för fast egendom utan olägenhet kunde utgå.

Sedan förevarande bestämmelse vid de fortsatta förhandlingarna undergått omarbetning har *utredningsmannen* anfört:

Det huvudsakliga ändamålet med bestämmelsen rörande flottningföreningens frihet från skatt för förmögenhet är att egendom, som för flottningens behov anskaffats för gemensamma svenska och finska medel, i princip icke skall bliva föremål för hårdare beskattning i den ena staten än i den andra. Dock torde det få anses självklart, att om fast egendom i undantagsfall skulle på grund av sin beskaffenhet finnas icke vara skattefri, beskattning sker i den stat, där egendomen är belägen. Den föreslagna skattefriheten torde till sin omfattning vara densamma som nu gäller i båda staterna.

Art. IV.

De sakkunniga anförde:

Det är av vikt att flottningsmanskapets arbete icke hindras eller försvåras av formella föreskrifter rörande rätten att överskrida riksgränsen. Å andra sidan kan skäligen gränskontroll icke eftergivnas. Hittills ha länsstyrelserna i kungörelser lämnat föreskrifter om rätt för flottningsmanskapet att beträda stränderna, trafikera älven och överskrida gränsen. Det synes lämpligt, att i överenskommelsen intages en allmän bestämmelse om att de, som ombesörja flottningen, skola erhålla största möjliga lättnader med avseende å pass, överfartsställen samt tillåten tid för gränsöverskridande och vistelse i den främmande staten. Det bör därefter ankomma på länsstyrelserna att utfärda närmare föreskrifter.

Vid överarbetningen har förslaget i anledning av erinran från vattenöverdomstolen undergått vissa, huvudsakligen formella ändringar.

Art. V.

De sakkunniga framhöll, att förslaget hade i huvudsak samma lydelse som den, vilken artikel II i 1917 års deklaration erhållit genom deklarationen mellan Sverige och Finland den 16 februari 1933. De sakkunniga hade icke ansett sitt uppdrag innefatta behörighet att behandla frågan om laxfisket i gränsälvarna men ville dock framhålla, att en fiskeavgift av upp till 5 öre för kubikmeter flottat virke vore betydligt högre än den som gällde för närbelägna flottleder i Sverige och Finland.

Kammarkollegium påpekade, att en bestämmelse av innehåll att virke, som belades med fiskeavgift enligt denna artikel, icke finge åläggas annan avgift till fiskets främjande, vore önskvärd. Därmed skulle förhindras att virke, som tillfördes gränsälven från dennas bivatten, belastades med dubbla avgifter.

I det överarbetade förslaget har denna erinran beaktats, varjämte ytterligare viss jämkning vidtagits.

Utredningsmannen har därom yttrat:

Enligt vad som blivit upplyst har särskild fiskodlingsanstalt för bevarande av fiskbeståndet i gränsälvarna icke blivit inrättad. De fiskeavgifter som hittills uttagits för flottgodset ha ställts till förfogande för den i deklarationen den 16 februari 1933 angivna nämnden, vilken för desamma inköpt och i älvarna utplanterat fiskyngel. De nu föreslagna bestämmelserna ha avfattats på sådant sätt, att även i fortsättningen möjlighet inrymmes att använda avgifterna till sådana skyddsåtgärder för fisket som hittills anlåtats. Vid lämpligt tillfälle synes böra övervägas en motsvarande jämkning i konventionen den 10 maj 1927 angående ordnandet av det samfälliga laxfisket i Torne och Muonio älvar.

Stadgan.

1 §.

De sakkunniga framhöllo, att en sammanfattning, angivande vilka bestämmelser som gällde för flottningen i gränsälvarna, ansetts lämplig samt att förslaget icke innebure någon saklig ändring i förevarande avseende.

Utredningsmannen har tillagt, att regleringsbestämmelser avses skola utfärdas genom gemensamma beslut av länsstyrelserna i Norrbottens och Lapplands län samt att, om enighet därvid icke kunde uppnås i viss fråga och bestämmelse ansåges ej kunna undvaras, frågan torde böra bliva föremål för underhandlingar på diplomatisk väg eller genom särskilt utsedda ombud för staterna.

2 §.

De sakkunniga anförde i huvudsak följande:

I första stycket föreskrives, liksom i § 2 av gällande stadga, att flottningen i princip skall vara gemensam och ombesörjas av en flottningsförening, bildad av de flottande. I likhet med vad hittills gäller innebär förslaget icke skyldighet för den, som flottar virke i fasta flottar, att vara medlem av flottningsföreningen.

En allmän rätt att framföra flottgods utan sammanblandning med annan tillhörigt flottgods (separatflottning) har icke ansetts lämplig, men möjlighet har lämnats för flottningsstyrelsen att giva tillstånd till sådan flottning.

Liksom i gällande stadga har innehavare av jordbruksfastighet, som för eget behov flottar husbehovsvirke undantagits från skyldighet att vara medlem i flottningsföreningen. Genom flottning av husbehovsvirke orsakas flottningsföreningen stundom direkta utgifter, t. ex. för öppnande av virkesmagasin. Dessa utgifter bör den husbehovsflottande vara skyldig att ersätta föreningen.

Enligt fjärde stycket har flottningsföreningens styrelse givits möjlighet att lämna dispens från den allmänna skyldigheten att tillhöra föreningen i fall där virke flottas kortare sträcka och i mindre mängd. Det kan förekomma t. ex. att en byasåg flottar virke en kortare sträcka, utan att det är fråga om husbehovsvirke. Att för dylika fall framtvinga medlemskap i flottningsföreningen synes icke skäligt.

Kammarkollegium har i yttrande uttalat önskvärdheten av att uttrycket »innehavare av jordbruksfastighet» förtydligades så, att både ägare och innehavare uttryckligen nämndes. Då rätten att flotta husbehovsvirke icke begränsades till virke från egen skog, ifrågasattes om begränsningen till jordbruksfastighet vore berättigad. Jämväl innehavare av lägenhet med rätt till husbehovsvirke borde få bedriva husbehovsflottning. Följaktligen föresloges, att uttrycket »innehavare av jordbruksfastighet» utbyttes mot »ägare och annan innehavare av fastighet».

Sedan *vattenöverdomstolen* förordat omarbetning av paragrafen i formellt hänseende samt sådan verkställdes i samband med de fortsatta förhandlingarna, har *utredningsmannen* rörande samtidigt vidtagna sakliga ändringar yttrat följande.

Rätt att idka husbehovsflottning torde skäligen böra tillkomma ägare och annan innehavare av jordbruksfastighet, vilken är belägen vid eller i närheten av flottleden. Det synes däremot icke rimligt att utsträcka denna rätt till att gälla för varje ägare av fastighet. I likhet med vad som gäller enligt 3 § lagen om flottning i allmän flottled torde det böra tillkomma länsstyrelserna och icke flottningsstyrelsen att meddela ordningsföreskrifter för husbehovsflottande.

3 §.

De sakkunniga anförde följande.

Flottning i fasta flottar likställes i Sverige med sjöfart, medan den i Finland betraktas som flottning. Från att tidigare ha varit det vanliga sättet för framförande av flottgods har flottning i fasta flottar — utom av husbehovsvirke — på senare tid icke ägt rum i nämnvärd omfattning. Sådan kan dock alljämt tänkas förekomma för vissa slag av flottgods, t. ex. sådant som av särskilda skäl uttages i långa längder. Då den som flottar i fasta flottar åtminstone i viss utsträckning drager nytta av flottledens utbyggnad, har det ansetts skäligt, att han får deltaga i amorteringsavgifter för de flottledsbyggnader, som av honom begagnas, ävensom i årets underhållsutgifter för samma byggnader. Dessutom bör han ersätta flottningföreningen de direkta utgifter, som förorsakas av hans flottning, samt själv svara för skadegörelse därav. Om flottgods, som skall flottas i fasta flottar, bör anmälan ske till flottningsstyrelsen innan flottningen äger rum.

Kammarkollegium har i yttrande framhållit, att skyldigheten att på förhand göra anmälan om flottning i fasta flottar syntes böra uttryckligen föreskrivas.

Denna erinran har beaktats vid överarbetningen.

4 §.

De sakkunniga framhöllo följande.

Förslaget motsvarade i huvudsak § 3 i gällande stadga och 69 § lagen om flottning i allmän flottled, men — i överensstämmelse med i Finland gällande provisoriska bestämmelser — hade tillägg gjorts av innehåll att virke av lövträd, som syrfällts under en sommar, finge flottas obarkat även nästföljande år. Liksom enligt den svenska flottninglagen och finsk lag borde möjlighet finnas för de flottande i gränsälvarna att erhålla ändrade bestämmelser om barkningen. Det borde tillkomma länsstyrelserna att utfärda sådana ändrade föreskrifter samt därvid tillse att andra intressen icke komme att lida men.

Förslaget har sedermera undergått en mindre, formell ändring.

5 §.

De sakkunniga yttrade följande.

Bestämmelserna i första stycket om rätt att för flottningen beträda annans mark motsvara med vissa förtydliganden § 4 i gällande stadga. Ändring föreslås sålunda, att de som ombesörja flottningsarbetet skola ha tillträde till stränderna och andra ställen även för flottgodsets utvältande och hopsamlande samt för uppskattande av skada ävensom att jämväl syneman tillförsäkras samma rätt. I tredje stycket har intagits bestämmelse om rätt

för flottningsföreningen att i vattnet hålla tillfälliga led- och stoppbommar. Detta överensstämmer med såväl svensk som finsk rätt. Skada och intrång, som orsakas genom nu angivna åtgöranden, skall ersättas till fullo.

Vattenöverdomstolen har i yttrande förordat, att rätt till beträdande av annans mark skulle förklaras tillkomma även skiljemän under skiljemanna-förfarande samt att därjämte infördes rätt att i vattnet hålla förutom led- och stoppbommar även »övriga nödiga inrättningar», åsyftande bl. a. strömbildare.

Vid överarbetningen har vad sålunda förordats blivit beaktat, varjämte rätten att beträda annans mark erhållit en något ändrad omfattning. *Utredningsmannen* har därom upplyst följande. Med anledning av erinringar från finska myndigheter hade ansetts, att åker, tomt, trädgård, badställe och upplagsplats borde, såvitt möjligt, vara fredade från att beträdas även när de icke kunde skadas därav. Sådan mark skulle följaktligen enligt förslaget få i och för flottningen beträdas endast om tillträde icke kunde utan väsentligt hinder eller uppehåll beredas på annat sätt. Däremot hade det ansetts vara utan mening att föreskriva inskränkning i rätten att beträda ängsmark, enär flottleden till väsentlig del vore omgiven av sådan mark.

6 §.

De sakkunniga anförde i huvudsak följande.

1908 års rysk-svenska kommitté föreslog i sitt betänkande, att gränsälvarnas reglering för lösflottning skulle ombesörjas av de båda ländernas regeringar. För detta ändamål borde förordnas två i flottning och flottbyggnad kunniga och erfarna män, en från vardera landet, som med biträde av gode män gemensamt efter syn borde uppgöra förslag till de arbeten och åtgärder, som med minsta förfång för strandägare och annan, vars rätt vore i fråga, ansåges böra vidtagas. Sedan detta förslag prövats och godkänts av länsstyrelserna, skulle de sakkunniga föranstalta om gemensamt utförande av nödiga arbeten. När arbetena slutförts, skulle flottleden anmälas till länsstyrelserna för avsyning. Länsstyrelserna borde även verkställa indelning i flottningsdistrikt och fastställa amorteringsavgifter för de av statsmakterna förskjutna byggnadskostnaderna.

Detta av kommittén föreslagna förfarande, vilket i huvudsak tillämpats såväl vid den första utbyggnaden som vid de omregleringar, som sedermera ägt rum, torde nu böra med mindre ändringar lagfästas i den nya stadgan. Även om betydande regleringsarbeten utförts under årens lopp, är säkerligen icke flottledens utbyggnad avslutad, utan även i framtiden torde kompletteringsarbeten komma att äga rum.

Medan i Sverige vattendomstol har att jämte länsstyrelse taga befattning med ärenden angående flottleds anordnande, utvidgning eller förbättrande, måste uppenbarligen beträffande gränsälvarna hela förfarandet skötas av de båda länsstyrelserna. Sakkunniga och gode män skola enligt förslaget utses av länsstyrelserna, vilket innebär en nyhet såtillvida, som de sakkunniga hittills utsetts av de båda ländernas regeringar. Det förutsattes att, därest bestämmelserna om förfarandet i något avseende behöva kompletteras, detta sker genom gemensamt beslut av länsstyrelserna.

Om regleringsbestämmelserna behöva ändras i någon detalj eller om för flottningens underlättande behöver utföras något mindre arbete i flottle-

den, som icke kan inverka på någons rätt, torde länsstyrelserna böra ha möjlighet att avgöra ett sådant mindre ärende utan syn men efter rättsinnehavarnas hörande.

Sedan beslutade regleringsarbeten fullbordats, skall slutsyn förrättas och utlåtande däröver insändas till länsstyrelserna, vilka kunna giva de komplementerande bestämmelser, som äro erforderliga.

I det överarbetade förslaget har, i anledning av erinran av *vattenöverdomstolen*, föreskrivits att även känd ägare eller nyttjanderättshavare till obebyggt strömfall skall kallas till syn och sammanträde. Den av de sakkunniga föreslagna bestämmelsen rörande slutsyn har omarbetats så, att länsstyrelserna skola äga föreskriva att, sedan medgiven åtgärd för flottledens förbättrande blivit fullbordad, besiktning skall verkställas. At länsstyrelserna har uttryckligen uppdragits att besluta om påföljd av att arbete eller anläggning utförts på annat sätt än som föreskrivits eller eljest bort iakttagas.

7 §.

De sakkunniga anförde följande.

Första stycket motsvarar § 9 i 1917 års stadga. I överensstämmelse med såväl svensk som finsk flottningsslagstiftning är det nödvändigt, att länsstyrelserna kunna, även mot bestridande av strandägare eller annan, i regleringsbestämmelser föreskriva skyldighet för denne att underkasta sig ett intrång eller tåla en olägenhet. Denna tvångsrätt är närmast av servituts natur och avser icke äganderätt. Den kan, såsom framhållits i motiven till svenska flottningsslagen, avse även utmål för byggnader, förvaringsplatser och dylikt, som behövas för flottleden.

Föreskrift har vidare meddelats om att länsstyrelserna i regleringsbestämmelserna skola fastställa ersättning för skada och intrång, som vållas genom anläggning eller åtgärd för flottleden. I överensstämmelse med svensk och finsk rätt bör ersättning för anläggningsskada i allmänhet bestämmas på en gång i regleringsbestämmelserna, medan ersättning för skada i följd av flottningen, flottningsskada, skall krävas och utbetalas för varje år, under vilken den inträffat. I vissa fall kan dock uppstå svårigheter att på en gång uppskatta anläggningsskada eller bedöma huruvida dylik skada kommer att uppstå varje år. Det kan därför stundom vara bättre att låta dylika skador bedömas på sätt om flottningsskada är stadgat. Även ersättning för flottningsskada kan stundom böra fastställas genom regleringsbestämmelse.

Vattenrättsdomaren i Norrbygdens vattendomstol uttalade i yttrande häröfver, att intet vore att erinra mot att länsstyrelse fastställde minimiersättning eller ett belopp, som skulle gälla tills vidare i avbidan på prövning av domstol eller skiljemän, men att det vore ytterst olämpligt och för svensk rätt helt främmande att länsstyrelse skulle slutligt bestämma ersättningar av detta slag. Jämväl *vattenöverdomstolen* fann den föreslagna anordningen egenartad.

Kammarkollegium ansåg det betänkligt, att sakägarna skulle vara avskurna från rätt att fullfölja talan mot beslut i ersättningsfrågor, vilket bleve fallet om dessa skulle avgöras genom gemensamma beslut av länsstyrelserna. Olägenheten kunde avhjälpas genom att länsstyrelserna finge, envar för sitt område, meddela beslut om ersättning.

Utredningsmannen har framhållit, att de betänkligheter, som anförts mot att administrativ myndighet skulle få träffa slutligt avgörande om skadeersättning, måste anses befogade, samt tillagt följande.

I anledning av erinringarna föreslås, att den som är missnöjd med länsstyrelsernas beslut skall äga inom sextio dagar från beslutets dag väcka talan om ersättningen vid allmän underrätt i den ort, där skadan eller intrånget sker. Ett sådant stadgande står i full överensstämmelse med gällande föreskrifter i finsk rätt (lagen om vattenrätten VI kap. 4, 8 och 11 §§ samt 15 § andra stycket). I förhållande till vad som nu är stadgat för gränsälvarna innebär förslaget en ändring såtillvida som ersättningen i första hand skall bestämmas av länsstyrelserna i stället för av skiljemän; rätten att draga ersättningsfrågan under domstols prövning utgör däremot ingen nyhet.

I 7 och 22 §§ föreskrives, att fråga om ersättning för anläggningsskada under vissa förhållanden skall prövas i den ordning, som kommer att gälla om flottningsskada. De viktigaste fallen, i vilka detta bör ske, torde vara när omfattningen av skada eller intrång icke kan bedömas på förhand samt, då ersättning fastställts att utgå årligen, om skadan eller intrånget blivit större än förutsetts. Stadgandena överensstämma med vad som gäller enligt 6 kap. 5 § vattenlagen och 6 § lagen om flottning i allmän flottled.

8 §.

De sakkunniga framhöllo, att deras förslag beträffande avstående av äganderätt till fastighet för flottledens behov, bortsett från en obetydlig jämkning, överensstämde med § 6 i gällande stadga.

Utredningsmannen har inledningsvis framhållit, att fråga om avstående för flottledens behov av äganderätt till fastighet syntes böra prövas icke av länsstyrelserna i gränslänen gemensamt utan av myndighet i den stat, där fastigheten vore belägen. Vidare har påpekats, att för svensk del möjlighet kunde föreligga att anlita antingen expropriationsförfarande eller ansökan till vattendomstol med stöd av 6 kap. 6 § vattenlagen. Då gränsälvarnas flottled avsåges icke skola i något annat avseende sortera under vattendomstol, syntes alternativet expropriation vara att föredraga. *De sakkunnigas* förslag hade jämkats i enlighet därmed.

9 §.

De sakkunniga anförde följande.

I denna paragraf har i överensstämmelse med svensk flottningslag och finsk vattenrättslag angivits flottningsföreningens huvudsakliga uppgift. Uttrycket handhava och vidmakthålla flottleden innebär icke blott att föreningen skall vårda och utöva tillsyn över leden med vad därtill hörer utan även vara representant för densamma, i mål och ärenden kära och svara för den samt bevaka och tillvarataga flottledens bästa.

I andra stycket har intagits föreskrift, att flottningsföreningen icke får utöva verksamhet, som är främmande för föreningens ändamål. Detta är icke förenligt med flottningsföreningens ställning som en tvångssammanslutning och ej heller med flottledens karaktär av allmän led.

10 och 11 §§.

De sakkunniga framhöllo, att de funnit lämpligt föreslå bestämmelser om flottningsföreningens rätt att förvärva fast egendom och att med inteckning för gäld belasta eller pantsätta flottledens egendom. I fråga om innehållet anslöte sig förslagen i huvudsak till 24 och 25 §§ svenska lagen om flottning i allmän flottled.

I det överarbetade förslaget till 10 § har, i överensstämmelse med 6 kap. 24 § vattenlagen ävensom finsk praxis, intagits en föreskrift att fast egendom, som flottningsföreningen förvärvat enligt förstnämnda paragraf, skall vara flottledens tillhörighet.

12 §.

De sakkunniga uttalade, att ett reglemente för flottningsföreningen alltjämt bleve nödvändigt för reglerande av det inbördes förhållandet mellan flottningsföreningens medlemmar och för meddelande av särskilda föreskrifter rörande flottningen. Vissa föreskrifter hade även föreslagits om förfarandet vid utfärdande av nytt reglemente och om ändringar i reglementet, vilka icke hade motsvarighet i gällande bestämmelser.

Sedan i ett par utlåtanden framhållits önskvärdheten av föreskrift i stadgan om att åtskilliga, även för utomstående betydelsefulla bestämmelser, t. ex. om flottningsstyrelsen, flottningschefen och flottningsstämman, skola finnas i reglementet, har förslaget i vad avser reglementets innehåll vid överarbetningen givits en något fullständigare utformning.

13 §.

De sakkunniga framhöllo beträffande förslagen om allmänna ombud och av länsstyrelserna utsedda revisorer i huvudsak följande.

De i § 10 gällande stadga avsedda allmänna ombuden ha, enligt motiven, ansetts erforderliga med hänsyn till de betydande allmänna medel, som skulle investeras i flottleden. Enligt svensk flottningslag har emellertid utseendet av allmänt ombud främst motiverats med att skogsvårdens och andra allmänna intressen böra vara företrädda inom flottningsstyrelsen.

Gällande finsk vattenlag har icke någon bestämmelse om allmänt ombud, men föreskrift härom har upptagits i förslag till ny vattenlag.

För gränsälvarna måste det anses bättre, att de allmänna ombudens ställning enligt nuvarande stadga bibehålles än att de, såsom enligt den svenska flottningslagen, erhålla samma ställning och ansvar som övriga styrelseledamöter. Huvudsaken är, att dessa ombud äro helt obundna och icke representera något intresse, som har del i flottleden eller flottningen.

Därest allmänt ombud anser, att flottningsstyrelsen icke handlar efter givna föreskrifter eller att det allmännas intressen åsidosättas, har denne, om rättelse icke kan åvägabringas på annat sätt, att göra anmälan om förhållandet till den länsstyrelse, som utsett honom.

Länsstyrelserna böra även liksom hittills förordna var sin revisor att tillsammans med föreningens revisorer granska dess räkenskaper.

Med anledning av erinran från *kammarkollegium* har vid överarbetningen de allmänna ombudens befogenhet och skyldighet att till länsstyrelserna anmäla missförhållanden uttryckligen fastslagits i författningsrummet.

14 §.

De sakkunniga uttalade, att de trots den utveckling kommunikationerna undergått ansett lämpligt bibehålla de i § 11 gällande stadga avsedda ortsombuden, därvid dessas befogenhet utsträckts till att mottaga anmälningar icke blott rörande skada och intrång utan även om andra förhållanden, t. ex. om upptaget sjunkvirke och om strandvirke.

15 §.

De sakkunniga framhöllo i huvudsak följande.

Frågan om grunderna för fördelning av flottningskostnaderna vore för närvarande i Sverige föremål för särskild utredning. Enligt ett av skogsstyrelsen framlagt förslag skulle ökad hänsyn tagas till att fördelningen borde verka främjande på en god skogshushållning och vidare skulle en utjämning av flottningskostnaderna mellan olika år och olika distrikt göras möjlig. För att de resultat som framkomme vid denna utredning skulle kunna tagas till vara även för gränsälvarnas del hade de sakkunniga ansett det icke vara lämpligt att i stadgan intaga detaljerade föreskrifter om fördelningen av flottningsföreningens utgifter. I stället hade angivits, att utgifterna skulle fördelas på sätt i reglementet angäves. Genom ändring däri kunde nya grunder för kostnadsfördelningen på ett enklare sätt göras tillämpliga.

Medan bestämmelser om amortering av flottledsutgifter hittills endast funnits i reglementet, hade nu ansetts lämpligt att intaga sådana i stadgan.

Sedan *vattenöverdomstolen* i yttrande påpekat, att — i överensstämmelse med den svenska flottningslagens 15, 30 och 32 §§ samt ett i Finland framlagt förslag — även enskild medlem av flottningsföreningen borde få göra ansökan om amortering av flottledskostnader, har förslaget vid överarbetningen jämkats i enlighet därmed.

16 §.

De sakkunniga anförde följande.

En tidigare i reglementet intagen föreskrift om rätt för föreningen att upptaga förlagslån borde överflyttas till stadgan. Förlagskapital till förbättringsarbeten i flottleden måste i regel anskaffas genom lån. Då medlemmen komma flera års flottande tillgodo, finge de som upptog lånet i detta fall betraktas som fullmäktige för flottleden. Förlagsgivaren erhöle bäst säkerhet för sina utlånade medel genom att han finge rätt att uppbära de amorteringsavgifter som länsstyrelserna fastställde för återgåldande av den nedlagda kostnaden. Flottningsstyrelsen måste även äga att, på villkor som bestämdes i reglementet eller av flottningsstämman, upptaga tillfälligt lån för löpande behov.

17 §.

De sakkunniga framhöllo, att bestämmelser som nu funnes i reglementet rörande skyldighet för de flottande att tillhandahålla förlagsmedel ansetts böra överflyttas till stadgan. I huvudsaklig överensstämmelse med 33 § 2 mom. lagen om flottning i allmän flottled upptoges även bestämmelse om uttaxering för det fall att en under ett flottningsår uppkommen skuld bleve gulden först senare.

18 §.

De sakkunniga framhöllo, att föreskrift hittills saknats om rätt för ett års flottande att fatta beslut eller ingå avtal med bindande verkan även för kommande års flottande. Det oaktat hade flottningsföreningen i vissa fall ingått avtal med flerårig räckvidd. I förslaget upptoges bestämmelser i förevarande avseende med i huvudsak samma innehåll som 27 § lagen om flottning i allmän flottled.

19 och 20 §§.

De sakkunniga uttalade beträffande sina i förevarande avseende under 33 och 34 §§ intagna förslag, att det ansetts erforderligt att i stadgan införa bestämmelser om styrelseledamöters och revisorers ansvar, därest de uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskyndade flottningsföreningen eller flottleden skada. Bestämmelserna hade avfattats efter mönster av den svenska lagen om flottning, vilken i sin tur byggde på lagen om ekonomiska föreningar.

21 §.

Utredningsmannen har härom anfört:

Utan motsvarighet i gällande stadga och de sakkunnigas förslag förordas en bestämmelse om rätt för flottande att genom anmälan till endera länsstyrelsen få åtgärd eller beslut av flottningsstyrelsen eller flottningsföreningen underkastad granskning. Såsom preklusionstid för sådan anmälan synes lämpligen kunna bestämmas en tidrymd av 180 dagar från den flottningsstämma, vid vilken frågan som klandret angår blivit handlagd eller kunnat upptagas. Länsstyrelserna torde, om de finna förfarandet oriktigt eller för flottande uppenbart menligt, böra äga föreskriva rättelse eller vidtaga annan lämplig åtgärd. I sakligt hänseende innebär vad sålunda föreslagits väsentligen en sammanfattning av bestämmelserna i 60—62 §§ lagen om flottning i allmän flottled.

22 §.

De sakkunniga framhöllo, att deras förslag om skyldighet att ersätta flottningsskada och anläggningsskada icke innefattade någon större ändring i gällande bestämmelser (§§ 5, 6 och 7 i 1917 års stadga) eller i stadgad praxis för gränsälvarna. Det hade dock fastslagits bland annat, dels att även för anläggningsskada skulle utgå ersättning på sätt om flottningsskada vore stadgat, därest ej ersättning bestämts i regleringsbestämmelserna, dels ock att rätt skulle föreligga att få flottningsskada av så varaktig natur, att dess värde kunde bedömas i förväg, fastställd i regleringsbestämmelserna.

Vattenrättsdomaren i Norrbygdens vattendomstol underströk i yttrande, att länsstyrelsernas beslut om ersättning för anläggningsskada icke finge vara slutgiltigt samt att detta borde tydligt framgå av författningstexten.

Vattenöverdomstolen förordade, att för bättre överskådlighet författningsrummet finge avse samtliga skador av flottning, såväl allmän flottning som husbehovsflottning, särskild flottning enligt 2 § fjärde stycket och flottning i fasta flottor.

Vid överarbetningen ha nämnda erinringar beaktats, varjämte bestämmelsen om att anläggningsskada i vissa fall kan bedömas i den ordning som stadgas för flottningsskada utformats i nära nog fullständig överensstämmelse med 6 § andra stycket lagen om flottning i allmän flottled. Den av de sakkunniga förordade bestämmelsen, att för varaktig flottningsskada skulle på yrkande av ersättningstagaren eller flottningsföreningen bestämmas engångsersättning, har jämkats sålunda att föreskriften icke blivit tvingande. Länsstyrelserna ha i stället erhållit möjlighet att välja den form för reglerande av ersättningsfrågan, som finnes mest lämplig i det särskilda fallet. Detta har skett med hänsyn till att den ersättningsberättigade icke annat än under särskilda förhållanden torde böra mot sin vilja tilläggas engångsersättning.

23 §.

De sakkunniga anförde härom bland annat följande.

Hittills gällande ordning medger möjlighet att framställa ersättningsanspråk på grund av flottningsskada ända till tio år efter skadans uppkomst. Självfallet är det omöjligt eller mycket svårt för flottningsföreningen att i sådant fall prestera någon utredning eller motbevisning angående skadan. Skiljedom är icke obligatorisk, utan den som fordrar ersättning äger i stället anlita domstol. Länsstyrelsen i Norrbottens län har i skrivelse till Kungl. Maj:t den 16 april 1946 vitsordat, att gällande ordning i fråga om framförande av ersättningsanspråk för skadegörelse genom flottningen icke är tillfredsställande.

Enligt den svenska lagen om flottning är skiljemannaförfarande obligatoriskt, därest frivillig överenskommelse icke träffas om ersättningen. Dessutom finnas särskilda preskriptionstider för anspråk på skadeersättning, i regel utgången av det kalenderår, då skadan uppkom, eller, om flottningen pågått efter den 1 augusti, utgången av nästföljande kalenderår.

Även i finsk lag föreskrives obligatoriskt skiljedomsförfarande om sakägarna ej åsämjas och därjämte stadgas, att ersättningsanspråk skall väckas före utgången av det följande kalenderåret efter skadans uppkomst.

I motiven till den svenska flottningslagen anfördes bl. a., att rättssäkerheten i förhållandet mellan de flottande och tredje man syntes fordra, att uppgörelse mellan parterna framtvingades inom sådan tid, att tillfälle till utredning stode öppen för båda parterna. Men även för rättsförhållandet inom flottningsföreningen vore det av största vikt, att skadan bleve omedelbart känd och till beloppet atredd. Ersättning för flottningsskada, som inträffat ett år, borde icke utan vidare kunna uttagas hos ett senare års flottande. Det vore därför i hög grad önskvärt, att omkostnader, varom föreningen ej själv hade kännedom, bleve före räkenskapernas avslutande anmälda hos styrelsen så att uppgörelse kunde ske och kostnaderna fördelas å dem det vederborde.

Dessa skäl synas molivera, att även nuvarande bestämmelser i 1917 års stadga ändras. Därför föreslås, att ersättningsanspråk mot flottningsföreningen i allmänhet skall, ifall skadan uppkommit senast den 30 september, anmälas före den 1 november samma år och i annat fall före den 1 mars året därpå. Den förstnämnda, jämfört med svensk och finsk lag avkortade anmälningstiden har ansetts önskvärd med hänsyn till att föreningens räkenskaper avslutas per den 31 oktober. Om denna tid möjligen skulle anses för kort, erinras om nutidens utvecklade kommunikationer. Sålunda löper

flottleden huvudsakligen genom odlad bygd med landsvägar och telefonlinjer på ömse sidor om älven. Vidare torde flottningsskador sällan uppkomma så sent som i september. Och slutligen har flottningsföreningen ett berättigat intresse av att få verklig möjlighet att besiktiga uppkomna skador, en möjlighet som i de flesta fall försvinner sedan vintern kommit och snö fallit.

Beträffande skador å fiskebyggnader och fiskredskap föreslås en särskild anmälningstid, nämligen senast fjorton dagar från det skadan konstaterats av ägaren eller nyttjanderättshavaren. Sker icke dylik anmälan i rätt tid, går även i detta fall rätten till talan förlorad. Detta undantag från den allmänna regeln motiveras dels därav att skador å fiskebyggnader och fiskredskap äro till sin natur mycket lätta att konstatera, dels därav att ersättningsanspråken mot flottningsföreningen för dylika skador utgöra en mycket väsentlig post bland de årliga skador, som flottningsföreningen har att ersätta. I flottningsföreningens intresse ligger därför att så snart som möjligt erhålla kännedom om dessa skador. Någon svårighet för den skadelidande att verkställa dylik anmälan bör icke förefinnas bl. a. med hänsyn till att flottningsföreningen under fiskesäsongen har särskilda fiskevakter, som göra regelbundna turer till de olika fiskeplatserna i skärgården utanför älvmyningen.

Vattenöverdomstolen har i yttrande framhållit, att tidsfristen »före den 1 november» vore för kort samt att det kunde ifrågasättas om icke vid flottning efter viss dag på hösten anmälan om skada borde få göras under hela det påföljande kalenderåret.

Vattenrättsdomaren i Norrbygdens vattendomstol har uttalat sig för bibehållande av tioårig preskriptionstid, vilket motiverades bland annat med att befolkningen i orten hade ringa förmåga att själv tillvarataga sin rätt och svårt att få lämplig rättshjälp.

Kammarkollegium yttrade: Det vore angeläget att skadelidande ej utsattes för rättsförluster. Därför ifrågasattes, om ej samma preklusionstid borde väljas som i 9 § svenska lagen om flottning, eller alltså utgången av det kalenderår under vilket skadan uppkommit. Då flottning endast undantagsvis torde bedrivas efter september månads utgång ifrågasattes, om särskild preklusionstid för senare timade skador vore behövlig. Anmälningstiden för fiskekadorna syntes väl kort med tanke på eventuella kommunikationssvårigheter och borde kunna sättas till en månad.

Fiskeristyrelsen uttalade även, att den föreslagna anmälningstiden för fiskekadorna syntes för kort, och framhöll att möjlighet därför borde finnas att, därest förhållandena gjorde det svårt för vederbörande att inom föreskriven tid anmäla anspråk, få göra detta inom den för ersättningsanspråk av annat slag föreskrivna tiden.

Utredningsmannen har härom anfört följande.

I fråga om tidsfristerna för anmälan av ersättningsanspråk för flottningsskada avviker förslaget i viss mån från vad de sakkunniga förordade (20 §). I överensstämmelse med den allmänna regeln i 9 § lagen om flottning i allmän flottled föreslås, att ersättningsanspråk regelmässigt skall anmälas före utgången av det kalenderår då skadan uppkom. Däremot synes någon motsvarighet till bestämmelsen om förlängd anmälningstid, därest flottning pågått efter den 1 augusti, icke vara erforderlig. Dels måste flottningen

i gränsälvarna på grund av klimatförhållandena avslutas tidigare än i andra svenska vattendrag, dels torde flottningsskador på mark och gröda endast sällan uppstå efter vegetationstiden, vilken här upphör tidigare än i rikets mindre nordliga delar. Följaktligen anses svårighet icke böra möta att före årets utgång anmäla även skador, vilka möjligen uppkomma efter den 1 augusti.

Den i det tidigare förslaget förordade särskilda preklusionstiden av 14 dagar för anmälan av ersättningsanspråk för skada å fiskebyggnad eller fiskredskap synes böra godtagas, därvid såsom utgångspunkt bör gälla den tid, då skadan blev känd för byggnadens eller redskapens ägare. Visas laga förfall bör fristen i motsvarande mån förlängas. De farhågor som uttalats för att även denna preklusionstid vore för kort torde med hänsyn till den täta bebyggelsen i orten samt god tillgång till telefon och andra kommunikationsmedel icke kunna anses befogade. Däremot synes det angeläget att skador av förevarande slag bliva föremål för utredning så snabbt som möjligt och medan bevisning ännu finnes att tillgå.

24—26 §§.

De sakkunniga anförde angående de av dem under 21—23 §§ föreslagna bestämmelserna om skiljemannaförfarande följande.

Om parterna ej enades om ersättning för flottningsskada borde denna bestämmas av tre ojäviga skiljemän, utsedda en av vardera parten, varefter de sålunda utsedda valde den tredje. Flottningsföreningen skulle årligen i förväg utse skiljemän, minst en för den svenska och minst en för den finska sidan. I reglementet borde lämpligen exakt bestämmas antalet skiljemän. Särskilda skiljemän borde kunna utses för bedömande av skador av särskilt slag, t. ex. skador å fiske och fiskredskap. Initiativet till skiljemannaförrättning kunde tagas av båda parterna. Vanligtvis komme flottningsföreningen att föranstalta om syn efter älven av uppkomna skador, därvid föreningens skiljeman deltog. Träffades därvid icke godvillig uppgörelse, komme skiljemannaförfarandet i gång genom att föreningen begärde, att den skadelidande skulle utse skiljeman.

I avgivna *yttranden* framhölls bland annat, att behov föreläge av regler om jäv mot skiljemän och om förfarandet vid skiljemannaförrättningen.

Utredningsmannen har i anslutning till det överarbetade förslaget uttalat, att för skiljemannaförfarandet lämpligen torde böra i huvudsak gälla reglerna i den allmänna lagstiftningen om skiljemän i den stat där skadan timat. Genom en hänvisning till denna lagstiftning hade ansetts kunna i stadgan till största delen undvaras särskilda bestämmelser om skiljemännen, förfarandet, skiljedomen och ogiltighet därav samt skiljedomskostnaderna.

27 §.

De sakkunniga anförde beträffande motsvarande bestämmelser i deras förslag (24 §) följande.

Innan skiljemännen kunde meddela beslut i ersättningsfrågan bleve i de flesta fall syn på platsen erforderlig. Behovet därav kunde emellertid bäst bedömas av skiljemännen. För att kostnaderna skulle kunna hållas så låga som möjligt borde syn helst företagas samtidigt för flera anmälda skador, i allmänhet efter flottningens avslutande för året. Såväl den skadelidande som flottningsföreningen hade intresse av att få frågan om ersättning avgjord så

snart som möjligt. Därför hade fastställts en tid av sextio dagar från det skiljemån påkallades, inom vilken skiljedom borde meddelas. Då det i vissa fall på grund av årstiden ej vore möjligt att hålla syn, finge nämnda tidrymd räknas från det syn tidigast kunnat äga rum. Påföljden av att skiljedom ej meddelades inom föreskriven tid bleve, att part kunde draga tvisten under prövning av domstol.

Vattenrättsdomaren i Norrbygdens vattendomstol framhöll i yttrande, att den för meddelande av skiljedom föreslagna tidsfristen av sextio dagar vore alltför kort, i synnerhet som det visat sig svårt att få undersökningar av sakkunnig rörande viktigare skador å fiske utförda ens inom den motsvarande, i svenska flottningslagen föreskrivna tidsfristen av etthundraåttio dagar.

Även *kammarkollegium* ansåg sextio dagar vara en alltför kort tid och föreslog förlängning till nittio dagar.

Vattenöverdomstolen uttalade, att förslaget om en sextiodagarsfrist, räknad från »den tidpunkt synen tidigast kunnat äga rum» finge en alltför otydlig utgångspunkt. Enligt vattenöverdomstolens mening vore det för detta fall lämpligare att ange en viss sista dag för meddelande av skiljedom, t. ex. den 30 juli året efter det, då skiljemannaåtgärd påkallades.

I det överarbetade förslaget ha de sålunda gjorda erinringarna beaktats. Behörig domstol för handläggande av mål om flottningskada har ansetts böra vara allmän underrätt i den ort där skadan timat, vilket antagits vara för den skadelidande bekvämast. (Jämför de sakkunnigas härifrån avvikande förslag, 35 §.)

28 §.

De sakkunniga framhöll, att part, som icke nöjdes med skiljedom, borde vara oförhindrad att genom stämning draga saken inför domstol samt att den hittills gällande tiden därför, nittio dagar, syntes kunna utan fara för rättsförlust avkortas till sextio dagar.

29 §.

De sakkunniga uttalade, att deras förslag i förevarande avseende motsvarade § 8 i gällande stadga, dock att vissa ändringar vidtagits, betingade därav att flottningsföreningens allmänna skyldighet att vidmakthålla flottleden och dess tillhörigheter numera upptagits i 9 § samt att skyldigheten att undanröja hinder i farled behandlades i 28 § (motsvarande 31 § i det slutliga förslaget).

30 §.

Efter att ha redogjort för bestämmelserna om sjunkvirke i den svenska flottningslagen (73 §) och den finska vattenrättslagen (II kap. 18 §) framhöll *de sakkunniga* följande.

Frågan om sjunkvirke är icke behandlad i 1917 års stadga, om man bortser från att enligt § 8 flottningsföreningen är pliktig att undanröja av flottgods åstadkommet hinder i farled. Med dylikt hinder har avsetts såväl brötbildningar och dylikt som av sjunkvirke bildad uppgrundning.

För gränsälvarna synes stor vikt böra läggas vid att proceduren för sjunkvirkets tillvaratagande icke får göras för omständlig och besvärlig. Hänsyn måste givetvis också tagas till de flottandes intresse att icke virke obehörigt upptages ur flottleden. Proceduren enligt svensk lag synes därvid kunna förenklas. Det förslag som nu framlägges motsvarar i stort sett den finska lagens ståndpunkt.

Domänstyrelsen förklarade sig icke kunna dela uppfattningen, att de svenska bestämmelserna om rätt att upptaga sjunkvirke vore onödigt stränga, samt anse det vara av stor vikt att ett effektivt skydd mot missbruk av denna rätt funnes just i en gränsälv.

Utredningsmannen har uppgivit, att förslaget om en, jämfört med svenska förhållanden något utsträckt rätt att upptaga sjunkvirke ansetts böra vidhållas, därvid emellertid uttryckligen angivits, att närvaro av två vittnen krävdes vid upptagandet samt att den åtgärd som finge vidtagas före anmälan endast finge bestå i att virket upptoges på stranden. Det hade syntts icke böra antagas, att en sålunda strängt begränsad rätt skulle giva upphov till missbruk.

31 §.

De sakkunniga framhöllo, att en sådan bestämmelse, som gällde för svenska flottleder om rätt för länsstyrelse att tillhålla flottningsförening att borttaga sjunket eller sjunkande virke, som kunde vålla uppgrundning eller annan olägenhet, ansetts nödvändig även för gränsälvarna samt att föreskriften syntts böra utsträckas att gälla även i fråga om bark och annat avfall från flottgodset.

32 §.

De sakkunniga anförde angående sitt förslag till bestämmelser rörande strandvirke (29 §) i huvudsak följande.

I 1917 års stadga finnes icke någon bestämmelse om virke, som blivit kvarliggande å stränderna. Däremot innehålla såväl den svenska flottningslagen (74 §) som den finska lagen om vattenrätten (II kap. 17 §) föreskrifter därom.

För gränsälvarnas del måste särskilt beaktas, att till flottleden hör även det omfattande havsområdet utanför älvmyningen. Inom detta finnes ett stort antal öar, alla utom en — Sesarö — obebodda annat än under laxfisketiden. Även under normala förhållanden förekommer, att virke går förbi sorteringsverket och driver ut i havsområdet för att i de flesta fall slutligen kastas upp på stränderna. Tid efter annan, dock icke årligen, rensar flottningsföreningen havsområdet från dylikt ilandflutet virke. Den skada, som detta virke gör, även om det kvarligger flera år, är emellertid ringa eller ingen. Härvid bortses från skador å fiskeredskap m. m., som orsakas av dylikt kringdrivande virke. Efter älven händer det stundom, att virke på grund av älvens tidiga isläggning blir kvarliggande till nästa år. I allmänhet rensas älven dock mycket noggrant från kvarliggande virke.

Den bestämmelse som föreslås innefattar skyldighet för flottningsföreningen att omhändertaga på stränderna kvarliggande virke, sedan strandägaren eller annan, som därav lider men, anmält förhållandet till flottningsföreningen. Skyldighet inträder dock först, när virket blir kvarliggande längre än behöfligt med avseende på flottningens lämpliga anordning och

andra förhållanden. Skulle flottningsföreningen underlåta att omhändertaga virket, kan anmälaren hänvända sig till vederbörande länsstyrelse, som då kan utsätta frist för virkets omhändertagande vid äventyr, att anmälaren må tillgodogöra sig detsamma.

33 §.

De sakkunniga framhöll, att deras förslag — vilket innebar skyldighet för flottningsföreningen att göra anmälan om in- och utförsel av virke, för vilket tull eller annan avgift skulle erläggas — motsvarade § 12 i gällande stadga.

Generaltullstyrelsen framhöll, att anmälningsskyldigheten hade sin grund i bland annat behovet av statistik över ifrågavarande varuutförsel och hänsyn till valutafrågan, varför det kunde ifrågasättas om icke skyldigheten borde föreligga oberoende av om avgift skulle utgå för virket vid utförseln.

Utredningsmannen har anfört följande.

Om in- och utförsel av virke i samband med flottningen synes den lokala tullmyndigheten i båda staterna böra få underrättelse. Även om tull eller exportavgift icke skall erläggas, torde kännedom om överförandet vara erforderlig. Anmälan avses skola göras av flottningsföreningen när flottgods, som tillförts från den ena staten, efter flottningen skall utlämnas till den andra. För att föreningen skall kunna fullgöra sin anmälningsskyldighet bör det åligga de flottande att till flottning särskilt anmäla samt särskilt märka flottgods som nu avses. Det bör sålunda till exempel icke få förekomma att, såsom inträffat, svensk flottande, vilken köpt virke eller avverkningsrätt i Finland, åsätter därifrån härrörande virke samma märke som han använder för sitt från Sverige tillsläppta flottgods. Den föreslagna anmälnings- och märkningsskyldigheten skulle uppenbarligen endast undantagsvis kunna fullgöras beträffande flottgods, som överlättes efter det flottningen börjat, exempelvis från en flottande till en annan. Flottningsstyrelsen synes därför böra äga rätt att för sådant flottgods medgiva undantag från vad eljest gäller. Detta torde icke behöva föranleda, att svårighet i detta fall uppkommer att lämna uppgift till tullmyndigheten, eftersom det är flottningsföreningen som själv har att från det åt en flottande utsorterade flottgodset avskilja viss myckenhet för annans räkning.

34 §.

De sakkunniga framhöll, att bestämmelsen i § 17 gällande stadga om att länsstyrelserna i de båda gränslänen skola vara tillsynsmyndighet för flottningen i gränsälvarna bibehållits med vissa redaktionella jämkningar.

35 §.

De sakkunniga uttalade, att straffbestämmelserna i huvudsak överförts från § 15 gällande stadga, därvid dock såsom straff föreskrivits dagsböter i stället för viss bot för varje klamp, vilket syntes lämpligare bland annat med hänsyn till att straffet eljest kunde bliva utan betydelse vid större förändringar i penningvärdet.

36 §.

De sakkunniga anförde: De föreslagna reglerna om forum i brottmål överensstämde med § 15 tredje stycket gällande stadga. I motiven därtill hade framhållits, att reglerna vore utformade i enlighet med bestämmelser, som i konvention mellan Sverige och Ryssland den 17/5 januari 1821 meddelats angående brottmålsens behandling å ömse sidor om riksgränsen, vilken konvention gällde även mellan Sverige och Finland.

I det överarbetade förslaget har vidtagits den ändringen, att böter föreslagits skola tillfalla den stat, inom vilken förseelsen blivit åtalad. Med hänsyn till de förekommande bötesbeloppens förhållandevis ringa storlek har nämligen en fördelning av desamma mellan båda staterna ansetts vara utan mening och endast föranleda onödig redovisning.

VI. Yttranden över utredningsmannens betänkande.

De vid utredningsmannens betänkande fogade förslagen ha tillstyrkts eller lämnats utan erinran av *domänstyrelsen, skogsstyrelsen, fiskeristyrelsen, länsstyrelsen i Norrbottens län, sågverksförbundet i Sverige, svenska sågverksindustriarbetareförbundet, svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet* samt *Torne och Muonio gränsälvars flottningsförening*. Jämväl *vattenöverdomsstolen, kammarkollegium* och *generaltullstyrelsen* ha i huvudsak anslutit sig till förslagen men ifrågasatt ändringar beträffande vissa detaljbestämmelser. På några punkter ha önskemål om mindre, huvudsakligen formella ändringar framförts. Dessa önskemål, vilka icke torde behöva här redovisas, ha i allmänhet kunnat under hand tillgodoses efter samråd med vederbörande myndighet i Finland. Av erinringarna må här återgivas följande.

Generaltullstyrelsen har påpekat, att det enligt Art. II andra stycket medgivna tillståndet för flottningsföreningen att utan hinder av import- och exportförbud föra livsförnödenheter från den ena staten till den andra icke borde få avse rusdrycker eller exportöl. Det syntes därför böra utsägas, att dispens icke vore medgiven från bestämmelser som stadgats till förekommande av alkoholmissbruk.

Fiskeristyrelsen har framhållit vikten av att i motiven tydligt uttalades, att de i Art. V omnämnda fiskevårdsåtgärderna skulle avse hela vattenområdet, således även de helt inom Sverige och Finland belägna bivattnen. I annat fall kunde, enligt styrelsens uppfattning, bestämmelsen om att virke som belades med fiskeavgift i gränsälvarna icke finge påföras annan avgift till bevarande av fiske medföra, att inga fiskevårdande åtgärder kunde utföras i bivattnen av brist på penningmedel.

I 2 § av det förslag till stadga, som utredningsmannen framlagt, har beträffande husbehovsflottning upptagits en föreskrift att jordbruksfastighet — för att dess innehavare må vara befriad från skyldighet att tillhöra flottningsföreningen samt att erlägga flottledsavgifter — skall vara belägen »vid

eller i närheten av flottleden». Detta förslag har givit anledning till ett par erinringar. Sålunda ha *vattenöverdomstolen* och *kammarkollegium* ansett de citerade orden innebära en icke motiverad begränsning av ifrågavarande rätt och därför böra utgå. Kammarkollegium har för sin del ansett önskvärt, att rätt till husbehovsflottning kunde tilläggas alla fastigheter med skogstillgång, som angives i 3 § lagen om flottning i allmän flottled, och medgivas oberoende av fastighetens belägenhet och egenskap av jordbruksfastighet.

För att enhetliga regler skulle erhållas i fråga om tidsfristerna för utseende av skiljeman och för att befogenheten för offentlig myndighet att i vissa fall utse skiljeman skulle läggas i länsstyrelsernas i gränslänen hand ha *vattenöverdomstolen* och *kammarkollegium* ansett lämpligt att som andra stycke i 26 § upptoges i huvudsak samma bestämmelse, som innefattades i 23 § andra stycket av de sakkunnigas förslag.

Beträffande frågan om ett särskilt organ för avgörande av arbetstvister i samband med flottningen ha *sågverksförbundet*, *sågverksindustriarbetareförbundet* samt *skogs- och flottningsarbetareförbundet* förklarat sig icke ha något att erinra mot att med inrättande av ett sådant organ finge anstå, därvid även uttalats uppfattningen att nu befintliga möjligheter till behandling av dylika tvister skulle visa sig vara till fyllest.

Arbetsdomstolens ordförande har i denna fråga anfört i huvudsak följande.

Det föreliggande problemet syntes djupast bottna i spörsmålet om en gemensam svensk-finsk lagstiftning rörande kollektivavtal för de arbetare som sysselsattes vid gränsflottningen. Att döma av vad utredningsmannen anfört hade, såsom varit att antaga, betydande svårigheter mött mot genomförande av en dylik lagstiftning. Och att utan en sådan tillskapa ett gemensamt forum syntes icke vara ägnat att åvägabringa en tillfredsställande lösning av de problem, som här framträdde. Beträffande frågan om de båda staternas arbetsdomstolars behörighet att handlägga mål rörande kollektivavtal då det gällde tillämpning av avtalen å arbetsplats inom den andra staten vore ordföranden ej beredd att uttala någon bestämd mening. Möjligt vore sålunda, att — oberoende av s. k. anknytningsfakta — ett kollektivavtals tillämpningsområde principiellt vore begränsat till det egna landet och att utanför dess gränser fråga blott kunde vara om det enskilda arbetsavtalet, låt vara att detta hämtat sitt innehåll ur kollektivavtalet. Emellertid torde ett kollektivavtal — exempelvis avseende gränsflottning — kunna taga sikte på förhållanden å ömse sidor om gränsen. Vore så fallet syntes, om avtalet slutits mellan svenska parter, den svenska lagen om kollektivavtal vara tillämplig och tvist om avtalet följaktligen höra under arbetsdomstolen, oavsett om arbetsplatsen vore belägen utanför riket. Något mål av intresse i detta sammanhang hade veterligen ej förekommit vid arbetsdomstolen.

VII. Departementschefen.

Såsom framgår av den i det föregående lämnade redogörelsen för rådande förhållanden ha gränsfloderna mot Finland särskilt under de två senaste årtiondena i avsevärd utsträckning tagits i anspråk såsom en för de båda grannländerna gemensam transportled för flottgods. Det är givetvis av stor

betydelse för såväl skogsbruket i orten som träindustrien i båda länderna att de möjligheter, som sålunda föreligga att utnyttja ifrågavarande vatten- drag som flottled, i samförstånd tagas till vara och att de särskilda svårigheter, som älvarnas egenskaper av riksgrens kan bereda flottningsverksamheten, genom lämpliga bestämmelser såvitt möjligt undanröjas eller minskas.

Den redogörelse som lämnats för gällande rätt visar, att nuvarande regler för flottningen i gränsälvarna äro i flera avseenden ofullständiga eller avvikande från vad som eljest i motsvarande avseenden gäller i Sverige och Finland. De nu av tillsatta förhandlingsdelegationer framlagda förslagen till ny överenskommelse om flottningen i gränsälvarna och till ny stadga därför avse att avhjälpa nämnda brister, i den mån olägenheter visat sig föreligga, samt att för gränsälvarna få till stånd bestämmelser, som icke onödigtvis avvika från den inhemska flottningslagstiftningen i Sverige och Finland. Dessa strävanden synas väl överensstämma med önskemålet att den gemensamma flottningen blir i praktiskt och ekonomiskt avseende rationellt ordnad.

De framlagda förslagen ha i huvudsak vunnit anslutning i yttrandena. Beträffande de erinringar som gjorts må här anföras följande.

Enligt Art. II lämnas åt flottningsföreningen ett allmänt medgivande att utan hinder av import- och exportförbud föra livsförnödenheter för flottningsmanskaper från den ena staten till den andra. Givetvis delar jag generalstyrelsens uppfattning att denna rättighet icke bör få omfatta rusdrycker eller exportöl. Då det emellertid torde vara uppenbart att nämnda drycker icke böra i förevarande sammanhang betraktas som livsförnödenheter, synes det av styrelsen ifrågasatta tillägget till artikeltexten ej vara erforderligt.

Bestämmelsen i Art. V om upptagande av avgift å flottgodset i ändamål att bevara fiskbeståndet i vattenområdet bör, såsom fiskeristyrelsen förutsett, anses ha den innebörden att avgifterna skola få begagnas till fiskevårdande åtgärder såväl i själva gränsälvarna som i dessas svenska och finska biflöden.

Den i 2 § av utredningsmannens förslag upptagna begränsningen av rätten till husbehovsflottning till att avse flottande, vilkens fastighet är belägen vid eller i närheten av flottleden, synes utgöra en av förhållandena icke påkallad avvikelse från motsvarande stadganden i såväl svensk som finsk rätt och bör utgå. Efter samråd med vederbörande finska myndighet har därför nämnda begränsning icke medtagits i de härvid fogade förslagen. I överensstämmelse med vad kammarkollegium ifrågasatt kunde ett utsträckande av rätten till husbehovsflottning även till innehavare av annan fastighet än jordbruksfastighet måhända för vissa fall vara befogat. Då emellertid även detta skulle innebära en särbestämmelse i förhållande till de motsvarande regler som nu gälla i de båda grannstaterna, synes en sådan utvidgning av rätten till husbehovsflottning icke kunna i detta sammanhang förordas.

Den i 24 § andra stycket gjorda hänvisningen till vardera statens allmänna lagstiftning om skiljemannaförfarande leder självfallet till att i vissa avseenden komma att gälla olika bestämmelser, om skadan inträffat på den

svenska eller den finska sidan. Detta blir, såsom vattenöverdomstolen och kammarkollegium påpekat, förhållandet i fråga om exempelvis tidsfristerna för utseende av skiljeman och beträffande myndighet som skall utse skiljeman, därest part underlåter att själv göra detta eller då de av parterna utsedda skiljemännen icke kunna enas om valet av den tredje. Då det emellertid icke synes innebära någon olägenhet för den skadelidande att hans eget lands allmänna lagstiftning om skiljemän äger tillämpning även beträffande gränsälvarna, samt flottningsföreningen för sin del ej haft något att erinra mot förslaget, torde det icke föreligga tillräcklig anledning att i förevarande avseende införa en särbestämmelse av den art som ifrågasatts i vissa av remissyttrandena.

Frågan om skydd för flottningsföreningen mot förluster genom förskjutning i penningvärdet inom någondera gränsstaten torde även i fortsättningen påkalla uppmärksamhet. Med hänsyn till betingelserna för föreningens verksamhet synas risker i förevarande avseende allt framgent kunna förekomma. Att nu vidtaga åtgärder eller meddela bestämmelser i ändamål att slutgiltigt förebygga dessa risker torde emellertid icke vara möjligt. För närvarande synas valutasvårigheterna vara avhjälpda genom den utfästelse av Finlands bank, för vilken redogjorts i det föregående. Skulle ändrade förhållanden inträda, läser spörsmålet vid behov få upptagas till överläggning mellan staterna på diplomatisk väg.

Det av flottningsföreningen framförda önskemålet om åtgärder för ett enhetligt avgörande av tvister rörande arbetsavtal som flottningsföreningen ingått har vid den slutliga utredningen icke föranlett något förslag. Ett mera påtagligt behov av en speciell anordning, t. ex. en särskild svensk-finsk skiljenämnd, torde icke heller föreligga. Visserligen kan, såsom arbetsdomstolens ordförande yttrat, tvekan råda huruvida ett kollektivavtal i allmänhet är tillämpligt på förhållanden utom det egna landet. Då emellertid kollektivavtal rörande flottningen i gränsälvarna regelmässigt lära taga sikte på förhållandena å ömse sidor om gränsen, torde, i överensstämmelse med vad arbetsdomstolens ordförande även yttrat, tvist rörande sådant avtal mellan flottningsföreningen och svensk arbetarsammanslutning eller svenska arbetare kunna i vanlig ordning dragas under prövning av den svenska arbetsdomstolen, även om tvisten skulle gälla förhållanden vid arbetsplats utom rikets gräns. Motsvarande torde gälla för finsk del. Slutligen synes kunna förutsättas, att de båda staternas arbetsdomstolar komma att hålla sådan kontakt med varandra att, i den mån så är möjligt, ensartade mål av dem bedömas lika.

Överenskommelsen och stadgan torde böra införlivas med den inre svenska rätten genom en av Konung och riksdag gemensamt stiftad lag. Följaktligen har inom justitiedepartementet i sådant syfte utarbetats ett lagförslag, varigenom Konungen bemyndigats att förordna om giltighet här i riket av de bestämmelser i överenskommelsen, som äro av betydelse för rättstillämpningen i Sverige, ävensom av stadgan i dess helhet.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över ifrågavarande förslag till

1) *överenskommelse mellan konungariket Sverige och republiken Finland om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar;*

2) *stadga angående flottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled;*
samt

3) *lag om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar,*

av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar¹, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemstäl-
lan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Karl Gustaf Grönhagen.

¹ Förslaget till lag, vilket var lika lydande med det vid propositionen fogade med undantag av att datum å överenskommelsen saknades, har här utelämnats.

F ö r s l a g
till
Överenskommelse
mellan konungariket Sverige och republiken Finland om flottningen i
Torne och Muonio gränsälvar.

Hans Maj:t Konungen av Sverige och Republiken Finlands President, vilka gemensamt funnit nödigt att med en ny överenskommelse ersätta den mellan Sverige och Ryssland den 3 juli/20 juni 1917 avslutade och genom notväxling mellan Sverige och Finland den 10 maj 1920 för förhållandet mellan dessa länder till giltigheten bekräftade deklARATIONEN angående ordnandet av timmerflottningen i Torne och Muonio älvar med dithörande stadga angående flottning av skogsalster i gränsfloderna Torneå och Muonio, hava till sina fullmäktige utsett:

Hans Majestät Konungen av Sverige: — — —

Republiken Finlands President: — — —

vilka, därtill behörigen befullmäktigade, överenskommit om följande bestämmelser:

Art. I.

I Torne och Muonio gränsälvar samt i det utanför Torne älvs mynning belägna, till flottled nu eller framdeles intagna havsområdet skall flottning vara tillåten för båda de fördragsslutande staterna samt för fysiska och juridiska personer i dessa stater i enlighet med bestämmelserna i den härvid såsom bilaga fogade stadgan.

Art. II.

Flottgods skall såväl vid dess avlämnande till flottning som under flottningen och vid utlämnande efter flottningen vara fritt från all behandling av tullmyndighet samt från in- och utförselavgift, allt under förutsättning att flottgodset utlämnas till den stat, från vilken det blivit tillfört flottleden.

Redskap och materiel, avsedda för flottningsföreningens verksamhet eller för flottgodsets omhändertagande efter flottningen, ävensom livsförnödenheter för flottningsmanskaper må föras från den ena staten till den andra utan tull eller annan in- eller utförselavgift och utan hinder av andra import-

och exportförbud än sådana, som stadgats med hänsyn till allmän hälsovård eller säkerhet eller till förekommande av djur- eller växtsjukdom. Vid överförande som nu sagts skola tillämpas de föreskrifter om anmälan och kontroll, som meddelas av de båda staternas tullmyndigheter.

Art. III.

Flottningsförening, som avses i vidfogade stadga, är fri från skyldighet att erlägga skatt till någondera staten och därtill hörande kommun och församling för inkomst av flottningsrörelsen och för förmögenhet av beskaffenhet att utgöra tillgångar i rörelsen, däri inbegripet sådana byggnader, anläggningar samt mark- och vattenområden, som äro avsedda för driftens omedelbara behov.

Art. IV.

Det åligger myndigheterna i vardera staten att tillåta dem, som ansvara för, leda eller deltaga i flottningsarbetet, att i och för flottningen överskrida gränsen, varhelst detta för flottningsarbetet är lämpligt, ävensom att lämna dem största möjliga lättnad med avseende å pass och andra legitimationshandlingar samt beträffande tid, varunder gränsen må överskridas och vistelse ske inom staten.

Art. V.

För bevarande av fiskbeståndet i vattenområdet skall för varje kubikmeter flottat virke, beräknad enligt gällande kuberingsnormer, utgå en avgift av högst fem öre i svenskt mynt eller däremot svarande belopp i finskt mynt beroende på utgifterna för fiskodling eller annan skyddsåtgärd. Virke som belägges med avgift enligt denna bestämmelse må icke inom någondera staten påföras annan avgift till bevarande av fiske.

Avgift som i första stycket sägs skall uppbäras av flottningsföreningen och medlen skola på rekvisition tillhandahållas den nämnd, som omförmäles i artikel XI i konventionen den 10 maj 1927 angående ordnandet av det samfälliga laxfisket i Torne och Muonio älvar, sådan denna artikel lyder enligt deklaration den 16 februari 1933.

Art. VI.

Twist mellan de fördragsslutande staterna angående tolkningen och tillämpningen av denna överenskommelse och därtill hörande stadga avgöres, ifall den icke kunnat lösas genom underhandlingar, i enlighet med den mellan staterna den 27 juni 1924 avslutade överenskommelsen angående upp rättandet av en fast undersöknings- och förlikningsnämnd.

Art. VII.

Denna överenskommelse jämte bilaga, vilka äro avfattade i dubbla originalexemplar på svenska och finska språken, skola ratificeras och ratifikationshandlingarna skola snarast möjligt utväxlas i

Överenskommelsen träder i kraft dagen för utväxlandet av ratifikationshandlingarna och förbliver gällande, intill dess tre år förflutit från den dag, då någondera staten uppsagt densamma.

Till bekräftelse härav hava de båda staternas fullmäktige undertecknat denna överenskommelse och försett densamma med sina sigill.

Som skedde i , den 1948.

Förslag

till

Stadga

angående flottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled.

1 KAP.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Flottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled regleras av gällande överenskommelse mellan Sverige och Finland om flottningen i nämnda älvar, av denna stadga och av de bestämmelser (regleringsbestämmelser), som i fråga om flottledens utbyggande, underhåll eller begagnande utfärdats eller komma att utfärdas av länsstyrelserna i Norrbottens och Lapplands län.

2 §.

De som låta flottgods löst framflyta i gränsälvarnas flottled utgöra, där ej annat följer av vad nedan i denna paragraf stadgas, en flottningsförening. Föreningens angelägenheter förvaltas av en flottningsstyrelse, och de flotandes rätt att deltaga i handhavandet av föreningens angelägenheter utövas å flottningsstämma. Flottning som ombesörjes av föreningen kallas allmän flottning.

Om framförande av flottgods i allmän flottning utan att detta sammanblandas med annan tillhörigt flottgods (separatflottning) och om villkoren för sådan flottning bestämmer flottningsstyrelsen.

Ägare eller annan innehavare av jordbruksfastighet är icke för det virke, som han för eget husbehov framflottar, pliktig att tillhöra flottningsföreningen eller att erlägga avgifter för flottledens begagnande. Dylik flottning (hus-

behovsflottning) må dock ej äga rum på sådant sätt eller vid sådan tid, att därigenom uppstår hinder för den allmänna flottningen eller fara för husbehovsvirkets sammanblandning med det i den allmänna flottningen ingående flottgodset, och är förty sådan flottande pliktig att i avseende å såväl anmälan om tillämnad flottning som iakttagande av nödvändiga försiktighetsmått ställa sig till efter rättelse vad länsstyrelserna gemensamt föreskriva härom. Den som flottar husbehovsvirke är ock skyldig att ersätta flottningsföreningen de direkta utgifter, som genom hans flottning förorsakas föreningen.

Flottningsstyrelsen äger för visst tillfälle medgiva, att flottande, som vill flotta virke i mindre mängd och kortare sträcka, icke behöver tillhöra föreningen, samt i anslutning härtill bestämma villkoren för sådan flottning.

3 §.

Den som önskar i gränsälvarna framföra flottgods i fasta flottar har att göra anmälan därom till flottningsföreningen, och är han till åtgärden berättigad, om den finnes kunna äga rum utan hinder för den allmänna flottningen. Flottningsföreningen äger, där det icke är fråga om husbehovsflottning, rätt att av dylik flottande uttaga amorterings- och underhållsavgifter för de flottledsanordningar som begagnas av honom. Han är ock skyldig att ersätta flottningsföreningens direkta utgifter för hans flottning.

4 §.

Virke som beräknas kunna utflottas under första flottningsåret efter dess avverkning må flottas obarkat. Därest flottningen beräknas icke kunna medhinnas under nämnda tid, skall virket, innan det tillföres flottleden, noga avbarkas. Dock må virke av syrfällt lövträd flottas obarkat även under nästföljande år.

Ej må avbarkning verkställas på isen eller på stranden så nära vattendraget, att barken kan nedsköljas däri.

Länsstyrelserna gemensamt må, när skäl därtill äro, för hela flottleden eller viss del därav giva andra föreskrifter om virkets barkning än i första stycket sägs eller medgiva undantag från däri meddelade bestämmelser.

5 §.

Utan särskild tillåtelse av markens ägare eller innehavare må de, som ombesörja flottningsarbete, äga tillträde till stränder och andra ställen, om sådant är av nöden för flottningens handhavande, flottgodsets utvältande eller hopsamlande eller skadas avvärjande eller uppskattande. Annans åker, tomt, trädgård, badställe eller upplagsplats må dock ej beträdas, om tillträde annorledes kan beredas utan väsentligt hinder eller uppehåll.

Rätt som i första stycket sägs tillkommer även synemän, som omförmälas i 6 §, samt skiljemän under skiljemannaförfarande, som avses i 24 §.

Under pågående flottning är tillåtet att i valtnet hålla tillfälliga led- och stoppbommar samt övriga nödiga inrättningar, där samfärdseln ej avse-

värt hindras därav, så ock att på eller invid stränderna anbringa nödiga bomfästen, stöd eller dylikt och därtill använda naturföremål, vilka icke kunna därigenom nämnvärt skadas.

2 KAP.

Om flottledens utbyggnad m. m.

6 §.

Förslag till regleringsbestämmelser uppgöres efter verkställd syn på platsen av två sakkunniga och två gode män, av vilka vardera länsstyrelsen utser en sakkunnig och en god man. I samband med synen skall minst ett sammanträde hållas i varje kommun, inom vilken flottleden i berörd del framgår.

Tid och plats för syn och sammanträde skola minst fjorton dagar förut av synemännen kungöras i kommun, som i första stycket sägs, ävensom i minst en ortstidning i vardera landet, varjämte för synemännen kända ägare och nyttjanderättshavare av strand, bro, fiske, vattenverk eller obyggt strömfall, som företaget eller åtgärden angår, skola med posten särskilt kallas. Underrättelse om syn och sammanträde skall dessutom inom samma tid tillställas flottningsföreningen ävensom i Sverige domänstyrelsen, skogsstyrelsen och fiskeristyrelsen samt i Finland forststyrelsen, lantbruksstyrelsen och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Synemännens förslag ingives till länsstyrelserna. Sedan tillfälle lämnats till påminnelser mot förslaget, meddela länsstyrelserna beslut i ärendet genom gemensamt utslag.

Regleringsbestämmelser av mindre vikt och betydelse må, om särskilda skäl därtill äro, av länsstyrelserna meddelas utan att syn föregått, sedan rättsägare och myndigheter beretts tillfälle att yttra sig.

När i regleringsbestämmelser lämnas tillstånd att för flottningen utföra arbete eller anläggning, äga länsstyrelserna föreskriva att, sedan åtgärden fullbordats, besiktning å arbetet eller anläggningen skall verkställas.

Närmare föreskrifter om förfarandet vid syn och besiktning meddelas av länsstyrelserna. Har arbete eller anläggning utförts på annat sätt än vederbort, äga länsstyrelserna jämväl förordna om rättelse och därvid förelägga lämpligt vite.

7 §.

Är för flottledens utvidgande eller förbättrande behöfligt, att annan tillhörigt mark- eller vattenområde tages i anspråk, eller är eljest åtgärd nödig, som kan inverka på strand-, bro-, fiske- eller vattenverksägares eller annans rätt, och har denne ej därtill samtyckt, ankommer — där fråga ej är om avstående av äganderätt — på länsstyrelserna gemensamt att efter prövning i den ordning som i 6 § sägs till åtgärden giva lov samt bestämma ersättning för skada och intrång därav. Därvid bör tillses, att ändamålet utan oskäligh kostnad vinnes med minsta olägenhet för annan.

Den som är missnöjd med länsstyrelsernas beslut i fråga om ersättning som i första stycket sägs äger inom sextio dagar från beslutets dag väcka talan om ersättningen vid allmän underrätt i den ort där skadan eller intrånget sker.

Ersättning för skada och intrång som i första stycket sägs skall dock, såsom i 22 § stadgas, i vissa fall bedömas enligt de i 22—28 §§ givna reglerna för skada i följd av flottningen (flottningsskada).

8 §.

Erfordras för flottledens utvidgande eller förbättrande att äganderätten till fastighet eller del därav avstås till flottleden, skall i saknad av godvillig överenskommelse frågan därom avgöras, beträffande område i Sverige på sätt i lagen om expropriation finnes stadgat, och beträffande område i Finland på sätt som föreskrives om avstående av fastighet för flottleds behov.

3 KAP.

Om flottningsföreningen och dess verksamhet.

9 §.

Flottningsföreningen har att för medlemmarnas gemensamma räkning och på deras gemensamma ansvar ombesörja den allmänna flottningen, handhava och vidmakthålla flottleden jämte dess tillhörigheter samt uppbära och redovisa de för flottledens nyttjande stadgade avgifterna.

Ej må flottningsföreningen utöva verksamhet, som är främmande för det ändamål föreningen sålunda har att fullfölja.

10 §.

Flottningsföreningen må ej förvärva fast egendom annorledes än för flottledens räkning och icke i andra fall än

1. där det tarvas för utförande av anläggning eller åtgärd för flottleden eller för flottningens ändamålsenliga ordnande,

2. där förvärvande av visst område finnes önskvärt för nedbringande av skadeersättning, eller

3. där egendom finnes lämplig för anordnande av nödiga kontors- eller verkstadslokaler eller bostäder åt flottningschef, kontors-, flottnings- och annan personal.

Prövning huruvida efter ty nu sagts förvärv av fast egendom må anses tillåtet ankommer på länsstyrelserna gemensamt.

Fast egendom som förvärvats enligt denna paragraf är flottledens tillhörighet.

11 §.

Flottleden tillhörig egendom må ej för gäld in-tecknas eller pantsättas, dock att länsstyrelserna gemensamt äga, där sådant prövas ändamålsenligt,

för visst fall medgiva flottningsföreningen att med inteckning för gäld belasta egendom, som i 10 § första stycket 3. omförmäles. Fast egendom må ej avyttras utan länsstyrelsernas gemensamma tillstånd. För flottningen behöfliga byggnader och anläggningar må ej avhändas flottleden.

12 §.

För flottningsföreningen skall finnas ett reglemente, vari skola meddelas bestämmelser om det inbördes förhållandet mellan de flottande och deras ansvarighet för föreningens förpliktelser, så ock om flottningsstyrelsen och revision över dennas förvaltning, om flottningsstämman samt om flottningschef, virkes märkning och flottningens utförande. Ej må i reglementet intagas bestämmelse, stridande mot överenskommelse som avses i 1 § eller mot denna stadga.

Reglementet fastställles av länsstyrelserna gemensamt efter förslag av flottningsföreningen. Över inkommet förslag till reglemente eller ändring däri låte länsstyrelserna, innan fastställelse meddelas, höra domänstyrelsen och skogsstyrelsen i Sverige samt forststyrelsen i Finland, varjämte länsstyrelserna skola genom kungörelse i varje kommun, inom vilken flottleden framgår, bereda skogsägare och andra av frågan intresserade tillfälle att yttra sig. Har ändringsförslag framställts av annan än flottningsföreningen, skola dennas medlemmar tillika lämnas tillfälle att å flottningsstämma uttala sig däröver.

Reglementet skall genom föreningens försorg mångfaldigas i tryck å svenska och finska språken och på begäran hållas skogsägare och flottande tillhanda.

13 §.

Det tillkommer länsstyrelserna att för bevakande av allmänna intressen utse var sitt ombud (allmänt ombud) att vid flottningsstyrelsens sammanträden och vid flottningsstämmor närvara och därvid deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Anser allmänt ombud, att beslut står i strid med givna föreskrifter eller allmänt intresse, har ombudet, om rättelse ej efter föreställning sker, att anmäla förhållandet till den länsstyrelse som förordnat ombudet. Till allmänt ombud skall utses någon med skogs- och flottningsförhållandena i orten förtrogen person, som ej själv deltagar i flottningen eller är anställd i flottandes enskilda tjänst. Ombudet erhåller av föreningen arvode, som länsstyrelsen bestämmer.

Länstyrelserna äga även förordna var sin revisor att tillsammans med revisorer, som föreningen utsett, granska dennas räkenskaper. Av länsstyrelse förordnad revisor njuter av föreningen arvode, som länsstyrelsen bestämmer.

Års- och revisionsberättelser över föreningens verksamhet skola årligen överlämnas till länsstyrelserna.

14 §.

Det åligger flottningsföreningen att årligen för varje kommun, inom vilken flottleden framgår, utse och till länsstyrelserna anmäla minst ett om-

bud (ortsombud), till vilket strandägare och andra äga hänvända sig med anmälningar enligt 23 § samt andra framställningar rörande flottningen.

15 §.

Flottningsföreningens utgifter fördelas mellan de flottande på sätt i reglementet angives.

Länsstyrelserna må gemensamt på ansökan av flottningsföreningen eller medlem däri förordna, att kostnader för flottledens utvidgande eller förbättrande eller för förvärv av fast egendom eller andra kostnader av beskaffenhet att vara till väsentlig fördel jämväl för kommande års flottande skola gäldas genom amortering under flera, högst 20, år medelst vissa avgifter å flottgodset, så avvägda att beloppet jämte ränta å vad som inestår oguldet skäligen kan antagas bliva därmed till fulllo guldet under den beräknade tiden.

Flottningsföreningen äger utan inhämtande av länsstyrelsernas besked besluta amortering under högst tre år av kostnader som ovan sagts.

16 §.

Har flottningsföreningen något år att vidkännas kostnad, som efter ty i 15 § stadgas må fördelas på flera år att gäldas enligt amorteringsplan, må föreningen, där ej kostnaden förskjutes av årets flottande, med förlagsgivare träffa avtal om kostnadens förskjutande medelst förlagslån med rätt för förlagsgivaren att uppbära de för kostnadens återgäldande stadgade amorteringsavgifterna.

Till belopp och under villkor, som bestämts i reglementet eller av föreningen, äger flottningsstyrelsen ock för föreningens löpande behov upp- taga tillfälligt lån. För gäldande av sådant lån svara allenast de som flotta det år, för vars utgifters täckande skulden göres.

17 §.

Till bestridande av föreningens utgifter är envar, som deltager i den allmänna flottningen, pliktig att på sätt och inom tid, som av flottningsstyrelsen bestämmes, tillskjuta nödigt förlag. Försummar flottande att erlægga infordrat belopp, äger styrelsen att till säkerhet därför hålla hans flottgods kvar och efter tillsägelse till den flottande på offentlig auktion sälja så mycket därav, att beloppet täckes.

Förlag må ej användas eller tagas i mät för annat ändamål än täckande av föreningens utgifter för det år, för vilket förlaget lämnats; uppstår överskott skall det återbäras.

Finnes utgift, som flottningsföreningen fått vidkännas, böra åvila något föregående års flottande, är styrelsen pliktig att, där ej medel därtill förut blivit avsatta, utan dröjsmål uttaxera beloppet på sagda flottande enligt grunderna för deras delaktighet i det årets utgifter. Finnes flottande sakna tillgångar till gäldande av uttaxerat belopp, skall vad som brister uttagas hos de medflottande i enlighet med grunderna för deras delaktighet.

18 §.

Med de inskränkningar och under de villkor, som kunna vara bestämda i reglementet, må med bindande verkan jämväl för kommande års flottande beslut fattas eller avtal träffas om flottningsschefs och annan tjänstemans ävensom arbetares anställande för flera år, om deras avlöningsförmåner samt om pensioner, olycksfalls- och sjukdomsunderstöd och dylikt åt dem eller deras anhöriga.

Vill någon vinna visshet, att beslut eller avtal som nu sagts icke må kunna klandras av skäl som i 21 § sägs, må han söka länsstyrelsernas stadfästelse därå.

Flottningsföreningen äger ock ingå avtal, gällande för flera år, med strandägare och andra rörande ersättning för flottningsskada, om strandarrenden, om flottningsarbetets utförande på ackord och om annat dylikt.

19 §.

Ledamöter i flottningsföreningens styrelse, som genom att överträda denna stadga eller föreningens reglemente eller eljest uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskynda flottleden eller flottningsföreningen förlust eller skada, svara därför en för alla och alla för en. De svara ock på sätt nu nämnts för skada som de genom överträdelse av denna stadga eller föreningens reglemente uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskynda tredje man.

20 §.

Hava föreningens revisorer i sin berättelse eller i annan till föreningen avlämnad handling mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som av dem granskats, eller vid fullgörandet av sitt uppdrag visat vårdslöshet, äro de som låtit sådant komma sig till last föreningen ansvariga för all därav uppkommen skada, en för alla och alla för en.

21 §.

Är någon flottande missnöjd med flottningsstyrelsens förvaltning, med verkställd fördelning av föreningens utgifter eller med något av föreningen fattat beslut eller träffat avtal, må han därom göra anmälan till endera länsstyrelsen inom etthundraåttio dagar från den flottningsstämma, vid vilken frågan blivit handlagd eller kunnat upptagas till behandling; och äga länsstyrelserna, där åtgörande, beslut eller avtal finnes strida mot meddelade bestämmelser eller flottledens intresse eller lända flottande till uppenbart men, gemensamt föreskriva rättelse eller vidtaga annan åtgärd som förhållandena påkalla.

4 KAP.

Om skada genom flottningen.

22 §.

För skada och intrång, som vid allmän flottning vållas av flottgodset eller genom åtgärd som i 5 § sägs eller eljest i följd av flottningen (flottningsskada), skall av flottningsskade föreningen gäldas ersättning med fulla värdet. Vad som stadgas om flottningsskada skall ock gälla beträffande skada och intrång, som vållas genom anläggning eller åtgärd för flottleden varom i 7 § sägs, i den mån ersättning därför ej blivit i regleringsbestämmelserna eller eljest i laga ordning på förhand uppskattad samt erlagd.

Den som idkar husbehovsflottning eller sådan särskild flottning som i 2 § fjärde stycket sägs skall ensam ansvara för skada och intrång, som hans flottning orsakar.

För skada genom flottning i fasta flottar svarar den som bedriver flottningen. Idkas sådan flottning av flera och kan ej utrönas av vems flottning viss skada orsakats, svara de, vilka icke kunna uteslutas från delaktighet, en för alla och alla för en för sådan skada.

Finnes flottningsskada bliva så varaktig att dess värde kan på förhand uppskattas, må, om ersättningstagaren eller flottningsskade föreningen det begär ersättning fastställas i regleringsbestämmelser.

23 §.

Ersättningsanspråk mot flottningsskade föreningen skall anmälas hos föreningen eller dess ortsombud eller ock hänskjutas till skiljemän före utgången av det kalenderår då skadan uppkom, vid äventyr att rätt till talan eljest är förlorad. Anspråk på ersättning för skada å fiskebyggnad eller fiskredskap skall dock, om särskilt hinder icke visas, vid samma äventyr anmälas inom fjorton dagar från det skadan blev för byggnadens eller redskapens ägare känd.

Anmälan varom nu är fråga skall göras i skrift, dock må anmälan till ortsombud ske muntligen. Skriftlig anmälan som inneslutes i rekommenderat brev, avlämnat på posten inom tid som i första stycket sägs och ställt till mottagarens vanliga adress, skall anses behörigen delgiven.

24 §.

Kan enighet ej nås om ersättningen, skall frågan prövas av tre skiljemän, bland vilka en utses av vardera parten och de sålunda utsedda tillkalla den tredje såsom ordförande.

I fråga om skiljemännen, förfarandet, skiljedomen och ogiltighet därav samt skiljedomskostnaderna skola, där ej annat följer av föreskrifterna i 25—28 §§ här nedan, tillämpas de bestämmelser vilka i nämnda hänseende

den gälla enligt allmän lagstiftning om skiljemannaförfarandet i den stat där skadan timat.

25 §.

Flottningsföreningen åligger att årligen för skiljemannaförfarande, som avses i 24 §, utse ständiga skiljemän, minst en för den svenska sidan och minst en för den finska, samt ersättare för dessa. För prövning av skada eller intrång av särskilt slag äger dock föreningen för visst fall utse annan skiljeman.

De för flottningsföreningen utsedda ständiga skiljemännens namn och adresser skola inom tid, som i reglementet bestämmes, meddelas länsstyrelserna för att på flottningsföreningens bekostnad på lämpligt sätt kungöras.

26 §.

Skiljemannaförfarande må av part påkallas genom framställning till motparten eller skiljeman som denne utsett på förhand. I framställningen skall uppgivas den eller de frågor, i vilka skiljedom begäres.

27 §.

Om hållande av syn och tiden därför bestämma skiljemännen med iakttagande av att, där ej skadan är av beskaffenhet att böra skyndsamt uppskattas, synen såvitt möjligt bör företagas efter det flottningen avslutats och i sammanhang med övriga skadors uppskattande.

Har, sedan skiljemannaåtgärd påkallats, skiljedom ej meddelats inom nittio dagar därefter eller, ifall syn ansetts nödvändig men på grund av års-tiden icke kunnat hållas, senast den 31 juli nästföljande år, är part oförhindrad draga tvisten under prövning av allmän underrätt i den ort där skadan skett. Skiljedom som meddelas senare än nu sagts är utan verkan, såframt ej parterna överenskomma att nöjas därmed.

Skiljedom skall avfattas skriftligen samt omedelbart efter dess meddelande bevisligen tillställas parterna.

28 §.

Part som ej nöjes med skiljedom äger draga tvisten under prövning av domstol som i 27 § andra stycket sägs, såframt han väcker talan inom sextio dagar från det skiljedomen meddelades. Dock må skiljedomen genast gå i verkställighet, där ej domstolen eller överexekutor annorlunda förordnar.

I skiljedomen skall tydligt angivas, vad den med skiljedomen missnöjde har att iakttaga för tvistens dragande under domstols prövning.

5 KAP.

Särskilda föreskrifter.

29 §.

Vidmakthållas ej sådana till farleds betryggande eller i övrigt till skydd mot skada genom flottningen anordnade eller föreskrivna byggnader, vilka

flottningsföreningen har att underhålla, äga länsstyrelserna, var för sin sida om riksgränsen, antingen vid vite tillhålla flottningsföreningen att sådant fullgöra eller ock genast avhjälpa bristen på föreningens bekostnad.

I trängande fall och om saken ej tål uppskov må den, som kan lida omedelbart men av försummelse varom i första stycket sägs, på flottningsföreningens bekostnad själv vidtaga nödig åtgärd till skydd för sin egendom, sedan åtgärdens nödvändighet blivit vid undersökning på stället vitsordad av landsfiskalen eller länsmannen i orten.

30 §.

Om sjunket eller sjunkande virke orsakar men för strandägare eller annan, är denne berättigad att i närvaro av två vittnen taga upp virket å stranden. Anmälan om upptagandet skall senast inom sju dagar därefter ske till flottningsstyrelsen, flottningschefen eller Ortsombud. Flottningsföreningen har att senast inom tre månader efter anmälan taga hand om virket samt utgiva skälig ersättning för upptagandet; sker det ej, må upptagaren tillgodogöra sig virket.

31 §.

Har virke, bark eller dylikt sjunkit i flottleden i sådan mängd, att däri genom vållas uppgrundning eller annan olägenhet, eller finnes inom flottleden sjunkande virke, vilket kan orsaka skada, äga länsstyrelserna var för sin sida om riksgränsen vid vite tillhålla flottningsföreningen att inom förelagd tid undanröja hindret eller ock själva vidtaga erforderlig åtgärd på föreningens bekostnad.

32 §.

Har flottat virke blivit kvarliggande på stränderna längre än med avseende å flottningens lämpliga bedrivande och andra förhållanden kan anses behöfligt, äger strandägaren eller annan, som därav lider men, hos flottningsstyrelsen, flottningschefen eller Ortsombud påfordra, att flottningsföreningen skyndsamt tager hand om virket. Sker det ej, må anmälaren påkalla åtgärd av länsstyrelsen i det län där virket finnes, och äger länsstyrelsen utsätta tid, inom vilken flottningsföreningen har att föra bort virket, vid äventyr att anmälaren må tillgodogöra sig detsamma.

33 §.

Skall flottgods, som tillföres flottleden från den ena staten, efter flottningen utlämnas till mottagare i den andra, har flottningsföreningen att, med uppgivande av myckenheten, därom meddela vederbörande tullmyndighet i båda staterna. Flottgods som nu sagts skall vara av den flottande särskilt för sig anmält till flottning samt åsatt särskilt märke, som flottningsstyrelsen bestämt; dock må flottningsstyrelsen medgiva undantag härifrån för flottgods, om vars överlåtelse avtal träffas under flottningen.

34 §.

Visar det sig att underhållet av flottleden försummas, att fastställda amorteringsavgifter eller skadeersättningar ej gäldas eller att flottningen ej ordentligt ombesörjes, eller förekommer eljest anmärkning mot flottningens verksamhet, och vinnes ej rättelse efter det flottningens för- eningen blivit i saken hörd, skola länsstyrelserna sammankalla de flottande till gemensamt sammanträde, och ankommer då på särskild prövning, om och under vilka villkor flottning av löst virke vidare må tillåtas i flottleden.

6 KAP.**Ansvarsbestämmeiser m. m.****35 §.**

Utlägges i flottleden obarkat virke då sådant icke är tillåtet eller verk- ställes avbarkning i strid mot bestämmelsen i 4 § andra stycket, vare straffet dagsböter.

Om någon uppsåtligen eller genom uppenbar vårdslöshet överstänger gräns- älven eller vid flottning orsakar skada, hinder eller uppehåll för annan, straffes den felande, där ej ansvar efter allmän lag bör följa, med dagsböter.

36 §.

Förseelse som i 35 § omförmäles åtalas vid allmän underrätt i den ort där den timat; men är förseelsen begången av den ena statens medborgare i den andra staten och finnes ej förövaren i den stat där förseelsen skedde, skall den åtalas i förövarens hemland vid rätten i den ort, som är närmast den, varest förseelsen skett.

Böter tillfalla den stat inom vilken förseelsen blivit åtalad.

*Bilaga A.***De sakkunnigas förslag till överenskommelse mellan konungariket Sverige och republiken Finland om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar.****Art. I.**

Flottningen i Torne och Muonio gränsälvar jämte utanför Torne älvs mynning beläget, till flottled nu eller framdeles intaget, havsområde är tillåten för de båda fördragsslutande staterna samt för fysiska och juridiska personer i dessa stater i enlighet med bestämmelserna i här vidfogade stadga.

Art. II.

Under tiden för flottning, utgivning och mottagning av virke, som i denna överenskommelse avses, må virket icke påföras tull- eller annan liknande avgift, ej heller må någon som helst avgift uppbäras för genomfart från den ena fördragsslutande staten till den andra.

Det är även tillåtet, att tullfritt från den ena statens område till den andras föra inventarier och material, som erfordras för flottningen, ävensom livsförnödenheter för flottningsmanskapet. För deras återförande må ej heller tull- eller annan avgift uppbäras.

Art. III.

Förening för flottningen, bildad enligt bestämmelserna i vidfogade stadga, vare fri från att erlagga skatt för inkomst och förmögenhet till någondera av de fördragsslutande staterna, därtill hörande kommun och kyrklig församling. Denna skattefrihet gäller dock icke skatt för flottningsföreningen för flottledens räkning tillhörig fast egendom eller för inkomst därav. Dylik beskattning skall äga rum enligt skattelagstiftningen i den stat, där den fasta egendomen är belägen.

Art. IV.

Det åligger vederbörande finska och svenska myndigheter att tillåta dem, som ombesörja flottningen och vilka på grund av sin syssla uppehålla sig på den andra fördragsslutande statens område, att erhålla största möjliga lättnader med avseende å pass, överfartsställen, tillåten tid för gränsöverskridning samt vistelsetid i den andra staten. Härvid bör beaktas, att överskridning av gränsen skall tillåtas överallt, där det för flottningsarbetet är lämpligt.

Art. V.

För fiskets upphjälpande i Torne och Muonio älvar skall för varje kubikmeter flottat virke, beräknad enligt gällande kuberingstabell, utgå en av-

gift av högst fem öre i svenskt mynt eller däremot svarande belopp i finskt mynt beroende på utgifterna för fiskodlingsverksamheten.

Dessa medel tillhandahållas av flottningföreningen på rekvisition av den uti artikel XI i konventionen den 10 maj 1927 angående ordnandet av det samfällda laxfisket i älvarna omförmälda nämnden.

Art. VI.

Stridigheter mellan de fördragsslutande parterna angående tolkningen och tillämpningen av denna överenskommelse och därtill hörande stadga avgöras, i fall de icke kunnat genom underhandlingar lösas, i enlighet med den mellan Finland och Sverige den 27 juni 1924 avslutade konventionen om förlikningsförfarande.

Art. VII

Denna överenskommelse och den därtill fogade stadgan, vilka äro avfattade i dubbla originalexemplar, på svenska och finska, skall ratificeras och ratifikationshandlingarna skola snarast möjligt utväxlas.

Överenskommelsen träder i kraft dagen för utväxlandet av ratifikationshandlingarna och förbliver gällande, till dess tre år förflutit från den dag, då någondera av de fördragsslutande parterna uppsagt densamma.

Bilaga B.

De sakkunnigas förslag till stadga angående virkesflottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled.**1 KAP.****Allmänna bestämmelser.****1 §.**

Flottningen i gränsälvarnas flottled regleras, förutom av denna stadga, av de bestämmelser (regleringsbestämmelser), som i fråga om flottledens utbyggande, underhåll eller begagnande utfärdats eller komma att utfärdas av länsstyrelserna i Norrbottens och Lapplands län.

2 §.

De, som i gränsälvarna låta flottgods löst framflyta, skola delta i gemensam flottning och för sådant ändamål utgöra en förening med uppgift och befogenhet, som i 9 § sägs.

Innehavare av jordbruksfastighet vare dock icke för det husbehovsvirke, som han för eget behov framflottar, pliktig att tillhöra flottningsföreningen eller att erlägga avgifter för flottledens begagnande; dock må dylik flottning ej äga rum på sådant sätt eller vid sådan tid, att därigenom uppstår hinder för den allmänna flottningen eller fara för husbehovsvirkets sammanblandning med det i den allmänna flottningen ingående flottgodset, och vare förty sådan flottande pliktig att i avseende å såväl anmälan om tillämnad flottning som iakttagande av nödvändiga försiktighetsmått ställa sig till efterrättelse, vad flottningsstyrelsen därutinnan föreskriver.

Den, som flottar husbehovsvirke, vare ock skyldig att ersätta flottningsföreningen de direkta utgifter, som genom hans flottning förorsakas för föreningen.

Flottningsstyrelsen äger för visst tillfälle medgiva, att flottande, som i älven vill flotta virke i mindre mängd och kortare sträcka, icke behöver tillhöra föreningen, samt i anslutning härtill bestämma villkoren för sådan flottning.

Fråga om flottgods framförande utan sammanblandning med annan tillhörigt flottgods (separatflottning) och villkoren härför avgöres av flottningsstyrelsen.

3 §.

Den, som önskar å gränsälvarna framföra skogsprodukter i fasta flottar, vare därtill berättigad, om så kan ske utan hinder för den allmänna flottningen. Flottningsföreningen äge rätt att av dylik flottande uttaga amorterings- och underhållsavgifter för de flottledsanordningar, som av honom begagnas. Han vare ock skyldig att ersätta flottningsföreningens direkta utgifter samt själv svara för den skadegörelse, som av hans flottning förorsakas.

4 §.

Virke, vars utflottning beräknas kunna medhinnas under första flottningsåret efter dess avverkning, må flottas obarkat. Därest flottningen icke beräknas kunna medhinnas under nämnda tid, skall virket, innan det tillföres flottleden, noga avbarkas. Dock må lövträ, som syrfällts, flottas obarkat även under nästföljande år.

Ej må barkning verkställas på isen eller på stranden så nära vattendraget, att barken kan nedsköljas däri.

Länsstyrelserna gemensamt må, när skäl därtill äro, för hela flottleden eller viss del därav giva andra föreskrifter om virkets barkning eller medgiva undantag från ovan i denna paragraf givna bestämmelser.

5 §.

Utan särskild tillåtelse må de, som ombesörja flottningsarbete, äga tillträde till stränder och andra ställen, där sådant för flottningens handhavande, flottgodsets utvältande eller hopsamlande eller skadas avvärjande eller uppskattande är av nöden. Annans tomt, åker, äng eller plantering, vilka kunna därav skadas, må dock ej beträdas, om tillträde annorledes kan utan väsentligt hinder eller uppehåll beredas.

Samma rätt tillkommer även syneman.

Under pågående flottning vare ock tillåtet, att i vattnet hålla tillfälliga led- och stoppbommar, där samfärdseln ej avsevärt hindras därav, så ock att på eller invid stränderna anbringa nödiga bomfästen, stöd eller dylikt eller därtill använda naturföremål, vilka icke kunna därigenom nämnvärt skadas.

2 KAP.

Om flottledens utbyggnad m. m.

6 §.

Förslag till nödiga regleringsbestämmelser uppgöres efter verkställd syn på platsen av två sakkunniga och två gode män, av vilka vardera länsstyrelsen utser en sakkunnig och en god man.

Tid och plats för syn och de sammanträden, som äro avsedda att därunder hållas, skola minst fjorton dagar tidigare kungöras i varje kommun, som av förrättningen beröres, ävensom i minst en ortstidning i vardera landet, varjämte av synemännen kända ägare eller nyttjanderättshavare av strand, bro, fiske eller vattenverk, som företaget angår, skola personligen kallas. Underrättelse om syn och sammanträden skall dessutom inom samma tid tillställas flottningsföreningen samt i Sverige Kungl. Skogsstyrelsen, Kungl. Domänstyrelsen och Kungl. Lantbruksstyrelsen samt i Finland Forststyrelsen och Lantbruksstyrelsen. Åtminstone ett sammanträde skall hållas i varje kommun, som ärendet angår.

De sålunda uppgjorda förslagen prövas och fastställas av länsstyrelserna i gemensamt utslag.

Mindre ärenden av denna art må, då synnerliga skäl därtill äro, av länsstyrelserna avgöras utan syn, sedan rättsinnehavare lämnats tillfälle till yttrande.

Sedan av länsstyrelserna efter syn beslutade regleringsarbeten fullbordats, skall slutsyn förrättas och utlåtande däröver till länsstyrelserna avgivas med iakttagande i tillämpliga delar av vad ovan stadgats.

Ytterligare erforderliga bestämmelser om förfarandet vid synen meddelas av länsstyrelserna.

7 §.

Är för flottledens utvidgande eller förbättrande anläggning eller åtgärd nödig, som kan inverka på strand-, bro-, fiske- eller vattenverksägares eller annans rätt, och har denne ej därtill samtyckt, ankomme på länsstyrelserna att i form av regleringsbestämmelser till anläggningen eller åtgärden giva lov. Härvid bör tillses, att ändamålet utan oskäligen kostnad vinnes med minsta olägenhet för annan.

Länsstyrelserna skola i regleringsbestämmelserna bestämma ersättning för skada och intrång, som vållas genom anläggning eller åtgärd för flottleden, dock att i vissa fall frågan om sådan ersättning skall bedömas enligt de i §§ 19—25 givna regler för skada i följd av flottningen (flottnings-skada).

8 §.

Erfordras för flottledens utvidgande eller förbättrande att fastighet eller del därav för flottleden avstås, skall i saknad av godvillig överenskommelse frågan därom avgöras på sätt, som angående avstående för allmän flottleds behov finnes stadgat inom det rike, där området är beläget.

3 KAP.

Om flottningsföreningen och dess verksamhet.

9 §.

Flottningsföreningen har att för medlemmarnas gemensamma räkning och på deras gemensamma ansvar ombesörja den allmänna flottningen, handhava och vidmakthålla flottleden jämte dess tillhörigheter, samt uppbära och redovisa de för flottledens nyttjande stadgade flottledsavgifterna.

Ej må flottningsföreningen utöva verksamhet, som är främmande för det ändamål, föreningen sålunda har att fullfölja.

10 §.

Flottningsföreningen må ej förvärva fast egendom annorledes än för flottledens räkning eller sålunda icke i andra fall än

1) där det tarvas för utförande av anläggning eller åtgärd för flottleden eller för flottningens ändamålsenliga ordnande,

2) där förvärvande av visst område finnes önskvärt för nedbringande av skadeersättning,

3) där fastighet skall användas för anordnande av nödiga kontors- eller verkstadslokaler eller bostäder åt flottningschef, kontors-, flottnings- och annan personal.

Prövning huruvida efter ty nu sagts förvärv av fast egendom må anses tillåtet, ankomme på gemensamt beslut av länsstyrelserna.

11 §.

Flottleden tillhörig egendom må ej för gäld intecknas eller pantsättas, dock att länsstyrelserna gemensamt äga, där sådant provas ändamålsenligt, för visst fall medgiva flottningsföreningen att med inteckning för gäld belasta fastighet, som i 10 § 3) omförmåles. Fast egendom samt för flottleden behövligen byggnader och anläggningar, må ej utan länsstyrelsernas gemensamma tillstånd avyttras eller flottleden avhändas.

12 §.

Inbördesförhållandet mellan flottningsföreningens medlemmar och särskilda föreskrifter rörande flottningen bestämmas genom reglemente, som länsstyrelserna gemensamt på de flottandes förslag fastställa. Innan reglementet fastställs, skola länsstyrelserna låta kungöra förslaget i varje av flottleden berörd kommun, införskaffa yttrande av Kungl. Domänstyrelsen och Kungl. Skogsstyrelsen i Sverige samt Forststyrelsen i Finland ävensom lämna skogsägare och andra av frågan intresserade tillfälle att yttra sig. Ej må i reglementet intagas bestämmelse, som strider mot denna stadga. Av flottningsföreningen beslutad ändring i reglementet behandlas och fastställs med iakttagande av vad ovan stadgats. Där ändringsförslag framställas från annan än flottningsföreningen, skola de flottande tillika lämnas tillfälle att å flottningsstämma yttra sig däröver.

Reglementet skall genom föreningens försorg mångfaldigas i tryck å svenska och finska språken och på begäran hållas skogsägare och flottande tillhanda.

13 §.

Det tillkommer länsstyrelserna att för bevakande av det allmännas intresse utse var sitt ombud, vilka hava att vid flottningsföreningens och dess styrelses sammanträden närvara och därvid deltaga i överläggningarna, men ej i beslut. Till sådant ombud skall utses någon med skogs- och flottningsförhållandena i orten förtrogen person, som ej själv deltagar i flottningen eller är anställd i flottandes enskilda tjänst; och njute denne av föreningens arvode, som av länsstyrelsen bestämmes.

Länsstyrelserna äga även förordna var sin revisor att tillsammans med föreningens revisorer granska dess räkenskaper och njute revisor av föreningens arvode, som av länsstyrelsen bestämmes.

Års- och revisionsberättelser skola årligen överlämnas till länsstyrelserna samt till Kungl. Domänstyrelsen och Kungl. Skogsstyrelsen i Sverige samt Forststyrelsen i Finland.

14 §.

Det åligger flottningsföreningen att årligen för varje kommun, som av flottleden beröres, utse och till länsstyrelserna anmäla minst ett ombud, till vilket olika rättsägare hava att hänvända sig med framställningar rörande flottningens bedrivande och därigenom uppkommen skada eller intrång.

15 §.

Flottningsföreningens samtliga utgifter fördelas mellan dess medlemmar på sätt i flottningsföreningens reglemente närmare angives.

Länsstyrelserna må gemensamt på ansökan av flottningsföreningen förordna, att kostnader för flottledens utvidgande eller förbättrande, för förvärv av fast egendom eller andra kostnader av beskaffenhet att vara till väsentlig fördel jämväl för kommande års flottande, skola gäldas genom amortering under flera, högst 20 år, medelst vissa avgifter å flottgodset, så avvägda, att beloppet jämte ränta å vad oguldet inestår skäligen kan antagas bliva därmed under den beräknade tiden tillfullo guldet.

Flottningsföreningen äge och utan inhämtande av länsstyrelsernas besked besluta amortering under högst tre år av kostnader, som ovan sagts.

16 §.

Har flottningsföreningen något år att vidkännas kostnader, som efter ty i 15 § stadgats, må fördelas på flera år att av de flottande gäldas enligt viss

amorteringsplan, må föreningen, där ej kostnaden förskjutes av årets flottande, med förlagsgivare träffa avtal om kostnadens förskjutande medelst förlagslån med rätt för förlagsgivaren att uppbära de för kostnadens återgåldande stadgade amorteringsavgifter.

Till belopp och under villkor, som bestämts i reglementet eller av föreningen, äge flottningsstyrelsen ock för föreningens löpande behov upptaga tillfälligt lån. För gåldande av sådant lån svare allenast de, som flotta det år, för vars utgifters täckande skulden göres.

17 §.

Till bestridande av föreningens utgifter är envar, som deltagar i den allmänna flottningen, pliktig att på sätt och tid, som av flottningsstyrelsen bestämmes, tillskjuta nödigt förlag. Försummar flottande att erlægga infordrat belopp, äger styrelsen att till säkerhet därför hålla hans flottgodts kvar och efter tillsägelse till den flottande på offentlig auktion sälja så mycket därav, att beloppet täckes.

Förlag må ej användas eller tagas i mät för annat ändamål än täckande av föreningens utgifter för det år, för vilket förlaget lämnats; uppstår över-skott, skall det återbäras.

Har i mål, som angår något föregående års flottande, betalningsskyldighet blivit föreningen ålagd, vare styrelsen pliktig att, där ej medel härför förut blivit uttaxerade, på sätt i reglementet angives utan dröjsmål uttaxera beloppet på sagda flottande enligt grunderna för deras delaktighet i det årets utgifter. Finnes flottande sakna tillgångar till gåldande av uttaxerat belopp, varde vad som brister uttaget hos övriga medflottande i enlighet med grunderna för deras delaktighet.

18 §.

Med de inskränknin-gar och under de villkor, som kunna vara bestämda i reglementet, må med bindande verkan jämväl för kommande års flottande beslut fattas eller avtal träffas om flottningsschefens, annan tjänstemans ävensom arbetares anställande för flera år, om deras avlöningsförmåner samt om pensioner, olycksfalls- och sjukdomsunderstöd och dylikt åt dem eller deras anhöriga.

Vill någon vinna visshet, att beslut eller avtal, som nu sagts, icke må kunna klandras, söke länsstyrelsernas stadfästelse därå.

Flottningsföreningen äger ock ingå avtal, gällande för flera år, med strand-ägare och andra rörande ersättning för flottningsskada, om strandarrenden, om flottningsarbetets utförande på ackord och annat dylikt.

4 KAP.

Om skada genom flottningen.

19 §.

För skada och intrång, som vållas av flottgodset eller genom åtgärd, som i § 5 sägs eller eljest i följd av flottningen (flottningsskada), skall av flottningsföreningen gåldas ersättning med fulla värdet. För skada och intrång, som vållas genom anläggning eller åtgärd för flottleden, skall, därest ej ersättning bestämts i regleringsbestämmelserna eller annorstädes, ersättning även erläggas på sätt om flottningsskada stadgas. Är flottningsskada av så varaktig natur, att dess värde kan i förväg beräknas, skall ersättning på an-

hållande av någondera parten fastställas i regleringsbestämmelserna. Dock vare flottande, som antingen flottar husbehovsvirke eller som i enlighet med bestämmelserna i 2 §, fjärde stycket, icke tillhör flottningsföreningen, ansvarig för skada och intrång, som av hans flottning förorsakas.

20 §.

Ersättningsanspråk mot flottningsföreningen skall, ifall skadan uppkommit senast den 30 september, anmälas hos flottningsföreningen eller dess i 14 § omnämnda ombud före den 1 november samma år, i annat fall före den 1 mars året därpå, vid äventyr, om tiden försittes, att rätt till talan är förlorad, såframt ej ändå före utgången av nämnda tid skadans uppskattning blivit i laga ordning hänskjuten till skiljemän. Ersättningsanspråk för skada å fiskebyggnader och fiskredskap skall dock, vid samma äventyr, anmälas inom fjorton dagar, sedan skadan konstaterats.

Anmälan, varom nu är fråga, skall göras i skrift, som tillställes den, hos vilken anmälan skall ske, dock att hos flottningsföreningens ombud i kommunen anmälan må med laga verkan ske muntligen. Skriftlig anmälan, som inneslutes i rekommenderat brev och avlämnas på posten inom ovan angivna tid och ställt till mottagarens vanliga adress, skall anses behörigen delgiven.

21 §.

Enas ej parterna om ersättningen, skola tre ojäviga skiljemän, bland vilka en utses av vardera parten och de sålunda utsedda tillkalla den tredje, som tillika är ordförande, under domaransvar pröva och avgöra, om och till vilket belopp ersättning skall utgivas. Skiljemännen skola tillika avgöra, vem som skall gälda kostnaderna för skiljemannaförrättningen och parternas egna utgifter å saken eller på vad sätt dessa kostnader och utgifter skola fördelas.

22 §.

Flottningsföreningen åligger att årligen, för prövning av skador och intrång utse skiljemän, minst en för den finska sidan och minst en för den svenska samt ersättare för dessa.

I stället för ständig skiljeman äger föreningen för prövning och avgörande av skada eller intrång av särskilt slag utse annan skiljeman.

De för flottningsföreningen utsedda ständiga skiljemännens namn och adresser skola inom tid, som i reglementet bestämmes, meddelas länsstyrelserna för att på flottningsföreningens bekostnad på lämpligt sätt kungöras.

23 §.

Vardera parten äger rätt att påkalla skiljemannaförfarande. Detta sker genom framställning till motparten eller skiljeman, som denne må hava utsett på förhand.

Har flottningsföreningen underlåtit att utse skiljeman eller att vederbörligen anmäla sådant val eller har den part, som ej i förväg har utsett skiljeman, icke inom tio dagar efter det skiljemannaförfarande påkallats, tillkännagivit sitt val av skiljeman, eller hava de av parterna utsedda skiljemännen icke inom fyra dagar kunnat enas om val av den tredje, skall skiljeman utses av länsstyrelsen på den sida, där skadan skett.

24 §.

Behovet av syn och tiden för syns hållande bestämmes av skiljemännen med iakttagande av att, där ej skadan är av beskaffenhet att böra skynd-

samt uppskattas, synen såvitt möjligt bör företagas efter det flottningen avslutats och i sammanhang med övriga skadors uppskattande. Har, sedan skiljemannaåtgärd påkallats, skiljedom ej meddelats inom sextio dagar där-
efter eller, ifall syn ansetts nödvändig, men på grund av årstiden icke kun-
nat hållas, inom samma tid från den tidpunkt synen tidigast kunnat äga
rum, vare part oförhindrad draga tvisten under prövning av allmän under-
rätt, varom i 35 § sägs. Skiljedom, som meddelas senare än nu sagts, vare
utan verkan, såframt ej parterna överenskomma att åtnöjas därmed.

25 §.

Part, som ej åtnöjes med skiljedomen, vare obetaget att draga saken under
domstols prövning, såframt han sin talan instämmer inom sextio dagar från
det skiljedomen blivit honom tillställd. Dock må skiljedomen genast gå i
verkställighet, där ej vederbörande domstol eller överexekutor annorlunda
förordnar.

Skiljedomen skall avfattas skriftligt, och däri skall tydligt angivas, vad
den med skiljedomen missnöjde har att iakttaga för tvistens dragande under
domstols prövning.

5 KAP.

Särskilda föreskrifter.

26 §.

Vidmakthålles ej de till farleds betryggande eller i övrigt till skydd emot
skada genom flottningen anordnade eller föreskrivna byggnader, vilka icke
äligga ägaren att själv underhålla, äga länsstyrelserna, var på sin sida om
riksgränsen, tillhålla flottningsföreningen att fullgöra nämnda förpliktelser,
vid äventyr att sådant eljest på dess bekostnad verkställas.

I trängande fall må den, som av försummelse, varom i denna paragraf
sägs, kan lida omedelbart men, själv äga vidtaga på flottningsföreningens
bekostnad nödig åtgärd till skydd för egendom, sedan åtgärdens nödvän-
dighet vid syn vitsordats av landsfiskalen eller länsmannen i orten.

27 §.

Vid flottningen sjunket eller i sjunkande tillstånd varande virke har vat-
tenområdets ägare eller delägare eller annan, som därav kan lida men, rät-
tighet att i vittnens närvaro upptaga. Anmälan om upptagande skall senast
inom sju dagar därefter ske till flottningsstyrelsen, flottningschef eller ombud,
som i 14 § sägs. Flottningsföreningen är skyldig att senast inom tre måna-
der efter anmälan omhändertaga virket samt utgiva skäligen ersättning för
upptagandet och anmälan. Försummas detta, må upptagaren tillgodogöra
sig virket.

28 §.

Har inom flottleden sjunket eller i sjunkande tillstånd varande virke, bark
eller dylikt blivit kvar i sådan mängd, att därigenom vållas uppgrundning eller
annan olägenhet, äge länsstyrelserna, var på sin sida av riksgränsen, till-
hålla flottningsföreningen att inom förelagd tid undanröja hindret, vid
äventyr att så eljest sker på föreningens bekostnad.

29 §.

Skulle i flottleden flottat virke blifvit kvarliggande på stränderna längre
än med avseende å flottningens lämpliga anordning och andra förhållanden

kan anses behöfligt, äger strandägaren eller annan, som därav lider men, påfordra, att flottningsföreningen skyndsamt omhändertager virket. Anmälan härom skall bevisligen ske antingen hos flottningsstyrelsen, flottningschefen eller ombud, som i 14 § sägs. Omhändertages icke virket inom skälig tid, må anmälaren vända sig till länsstyrelsen i det län, där virket finnes. Länsstyrelsen äger på dylik anmälan utsätta frist för flottningsföreningen att omhändertaga virket, vid äventyr att anmälaren må tillgodogöra sig det samma.

30 §.

När, enligt särskilda bestämmelser tull eller annan avgift skall erläggas för viss virkesmängd, innan den från respektive land får utföras, skall av flottningsföreningen anmälan ske till vederbörande myndighet före virkets överlämnande till mottagaren.

31 §.

Visar sig, att underhållet av flottleden försummas, att fastställda skadeersättningar eller amorteringsavgifter ej gäldas eller att flottningen ej ordentligt ombesörjes, sammankalle länsstyrelserna de flottande till gemensamt sammanträde, och ankomme då på särskild prövning, om och med vad villkor flottning av löst virke i vattendraget vidare må tillåtas.

32 §.

Beträffande flottningsföreningens förhållande till anställda arbetare gäller vad därom i särskild ordning är eller kan bliva stadgat.

6 KAP.

Ansvars- och straffbestämmelser.

33 §.

Ledamöter i flottningsförenings styrelse, som genom att överträda denna stadga eller föreningens reglemente eller eljest uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskynda flottleden eller flottningsföreningen förlust eller skada, svare därför en för alla och alla för en; svare ock på sätt som nämnts för den skada, som genom överträdelse av denna stadga eller föreningens reglemente tillskyndas tredje man.

34 §.

Hava föreningens revisorer i sin berättelse eller i annan till föreningen avlämnad handling mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som av dem granskats eller vid fullgörandet av sitt uppdrag visat vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, föreningen ansvariga för all därav uppkommen skada, en för alla och alla för en.

35 §.

Utläggas i flottleden obarkat virke, då sådant icke är tillåtet, eller verkställes barkning i strid mot bestämmelsen i 4 § andra stycket vare straffet dagsböter.

Överstänges gränsälven eller är någon eljest vid flottning genom uppenbar vårdslöshet vållande till skada, hinder eller uppehåll för annan straffas den felande, där ej ansvar efter allmän lag bör följa, med dagsböter.

Förseelse åtalas vid domstolen i den ort, där den timat; men är förseelsen begången av det ena landets medborgare i det andra landet och finnes ej förövaren i det land, där förseelsen skedde, skall den åtalas i förövarens hemland vid domstolen i den ort, som är närmast den, varest förseelsen skett.

Twistemål rörande ersättning för timad skada skola utföras beträffande skada inträffad i Sverige vid Torneå tingslags häradsrätt och beträffande skada, inträffad i Finland vid rådstuvurätten i Torneå stad.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 4 februari 1949.

N ä r v a r a n d e:

justitieråden GEIJER,
DAHLMAN,
LECH,
regeringsrådet QUENSEL.

Enligt lagrådet den 11 januari 1949 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 19 november 1948, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till

- 1) *överenskommelse mellan konungariket Sverige och republiken Finland om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar;*
- 2) *stadga angående flottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled;* samt
- 3) *lag om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar.*

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av revisionssekreteraren G. U. Schirén.

Förslagen föranledde följande yttranden av lagrådet och dess särskilda ledamöter.

Förslaget till överenskommelse mellan konungariket Sverige och republiken Finland om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar.

Art. II.

Lagrådet:

Då den lättnad beträffande redskap och materiel, varom stadgas i andra stycket, icke lärer böra avse allenast den av flottningsföreningen bedrivna verksamheten, ifrågasättes om icke orden »flottningsföreningens verksamhet» böra utbytas mot »flottningsverksamheten».

Förslaget till stadga angående flottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled.**6 §.***Lagrådet:*

Enligt sista stycket i paragrafen äga länsstyrelserna, om arbete eller anläggning för flottningen utförts på annat sätt än vederbort, förordna om rättelse och därvid förelägga lämpligt vite. Därest åter på grund av försummat underhåll av s. k. skyddsbyggnader föreläggande om rättelse vid vitespåföljd skall meddelas, ankommer detta enligt 29 § icke, såsom i förevarande paragraf, på länsstyrelserna gemensamt, utan de äga var för sin sida om riksgränsen besluta i saken. Då tillräcklig anledning torde saknas till denna olikhet samt den i 29 § valda ordningen synes vara att föredraga, hemställes, att sista stycket i 6 § jämkas i enlighet härmed.

9 §.*Regeringsrådet Quensel:*

Att det är flottningsföreningen som har att gälda ersättning, som bestämts enligt 7 §, och expropriationsersättning i fall, som avses i 8 §, torde visserligen kunna utläsas av 15 § men synes böra mera direkt föreskrivas i likhet med vad som skett i den nu gällande stadgan. Om det icke göres i 2 kap., torde det lämpligen kunna ske i förevarande paragraf.

10 §.*Regeringsrådet Quensel:*

I 6 kap. 24 § vattenlagen stadgas att byggnader och anläggningar, vilka utförts eller från annan övertagits för allmän flottleds inrättande, utvidgande eller förbättrande, så ock fast eller lös egendom, som eljest för flottleden eller flottningens ombesörjande förvärfvas att av de flottande gäldas, skola vara flottledens tillhörighet och förty att anse som allmän egendom.

Förslaget har motsvarighet härtill endast i förevarande paragrafs bestämmelse om fast egendom. Denna omständighet kan föranleda antagande att avvikelse från vattenlagens regel varit åsyftad, såvitt angår lös egendom, och att sådan egendom därför bör anses tillhöra föreningen eller möjligen dem, som bidragit till kostnaderna för förvärvet. Frågan får sin särskilda innebörd, enär flottningsföreningars allmänna rättsliga natur är tämligen oklar, men denna omständighet lyckligtvis icke ägt större praktisk betydelse med hänsyn till lagstiftningens detaljbestämmelser rörande äganderätten till vad föreningarna förvärvat och ansvaret för förpliktelser, som uppkommit genom deras verksamhet. Som anledning icke torde föreligga att i fråga om nu förevarande flottled beträffande äganderätten till lös egendom intaga annan ståndpunkt än vattenlagens, synes den i sista stycket av förevarande paragraf intagna regeln böra utvidgas till att avse icke blott fast utan även lös egendom, som förvärvats för flottledens eller flott-

ningens behov. Eftersom paragrafen i övrigt endast avser fast egendom, kunde stadgandet i fråga måhända lämpligen bilda en särskild paragraf eller införas i 11 §.

18 §.

Regeringsrådet Quensel:

Det i andra stycket upptagna stadgandet synes böra göras tillämpligt även beträffande avtal, varom förmåles i tredje stycket.

21 §.

Lagrådet:

Det i denna paragraf förekommande uttrycket »kunnat upptagas till behandling» torde i tillämpningen kunna vålla svårigheter. Vidare synes utgångspunkten för tiden, inom vilken anmälan skall ske, icke hava valts med tillräcklig hänsyn till fall, då fråga är om beslut som meddelats eller åtgärd som skett, innan klaganden började delta i flottningen, ej heller till fall, då klandrade beslutet eller åtgärden ligger i tiden efter det han upphörde att delta i flottningen men likväl angår honom, såsom ju kan inträffa vid uttaxering under visst år på något föregående års flottande.

För att tillgodose dessa synpunkter och dock undvika alltför invecklade regler förordas, att tiden, inom vilken här avsedd anmälan skall ske, räknas från det klaganden fick kännedom om klandrade beslutet eller åtgärden eller, om han då ännu icke börjat delta i flottningen, från det så sedermera skedde genom anmälan av virke till flottning. Emellertid torde härtill böra fogas det tillägget att, om i reglementet för föreningen bestämts viss ordning för besluts kungörande för de flottande, beslut, som sålunda kungjorts, skall anses därigenom hava kommit till deras kännedom, vilka då deltog i den allmänna flottningen.

Regeringsrådet Quensel:

I motiven till denna paragraf anföres, att de föreslagna bestämmelserna om rätt för flottande att bringa åtgärd eller beslut av flottningsstyrelsen eller flottningsföreningen under länsstyrelsernas granskning och för dessa att föreskriva rättelse eller vidtaga annan lämplig åtgärd i sakligt hänseende väsentligen innebure en sammanfattning av bestämmelserna i 60—62 §§ lagen om flottning i allmän flottled.

Förslaget upptager emellertid icke någon särskild preskriptionstid för anspråk mot revisorer. Det avviker härigenom icke blott från nyssberörda 1919 års lag utan även från vad som i allmänhet gäller i liknande fall. Enär vägande skäl för denna avvikelse icke synes föreligga, torde förslaget böra kompletteras med en bestämmelse av enahanda innebörd som tredje stycket i 60 § i nämnda lag. Därvid må beaktas att mål av denna beskaffenhet tydligen böra tillhöra domstols och icke administrativ myndighets prövning. Av detta skäl kan icke heller möjligheten att göra anmälan till länsstyrelse ersätta den enligt allmänna regler bestående befogenheten att vid

domstol utföra talan mot styrelseledamöter för att de förfarit otillbörligt. Jämväl beträffande dylik talan synes förslaget böra ändras till överensstämmelse med 60 § i 1919 års lag. Frågan vilken domstol, som är behörig upp- taga talan mot styrelseledamöter eller revisorer, torde här liksom eljest kunna lämnas att lösas efter allmänna forumsregler.

22 §.

Regeringsrådet Quensel:

I sista stycket av 7 § i förslaget förklaras, att ersättning för skada och intrång, varom i samma paragrafs första stycke sägs, i vissa fall skall bedömas enligt reglerna i 22—28 §§ om flottningsskada. I vilka fall så skall ske anges icke i 7 § annorledes än genom hänvisning till vad i 22 § stadgas. Enligt motiven skulle länsstyrelserna själva äga att, där de funne sådant lämpligast, med avsteg från regeln i 7 § första stycket, underlåta att bestämma ersättning och överlämna åt den skadelidande att göra sin rätt gällande enligt reglerna om flottningsskada. Denna länsstyrelsernas befogenhet, vartill en motsvarighet finnes i bestämmelserna i 9 kap. 47 § vattenlagen, framgår emellertid icke av förslagets författningstext. Ett förtydligande härutinnan synes erforderligt.

Jämväl i övrigt synes vad 22 § innehåller om skada och intrång genom flottledens anläggning, utvidgning eller förbättring — oaktat förslaget härutinnan har förebild i 1919 års lag om flottning i allmän flottled — tarva omformulering för att utmärka vad som avsetts med stadgandet, såvitt angår det fall att ersättningen blivit i laga ordning bestämd men faktiskt icke är tillräcklig. Författningstexten ger vid handen att det för möjligheten att i sådant fall vinna ytterligare ersättning enligt reglerna om flottningsskada skulle vara avgörande, huruvida och i vad mån ersättning erlagts.

Avsikten med stadgandet torde emellertid icke vara att det, intill dess betalningen erlagts, utan vidare skulle stå vederbörande öppet att få den tidigare uppskattningen omprövad. För höjning av ersättningens belopp lä- rer skola fordras, att skada eller intrång uppkommit i något hänseende, som vid den tidigare verkställda värderingen icke förutsetts eller som den eljest icke kan anses omfatta. Och där så är förhållandet, torde den om- ständigheten, att betalning erlagts i enlighet med vad som på förhand fast- ställts, i och för sig icke skola avskära rätt att fordra ytterligare ersättning. Att en sådan påföljd under vissa förhållanden kan inträda enligt allmänna rättsgrundsatser om verkan av underlåtenhet att vid mottagning av betal- ning göra förbehåll om anspråk på ytterligare belopp, torde icke behöva i författningstexten beröras.

Då i förevarande paragrafs första och sista stycken användas uttrycken, att ersättning blivit uppskattad i regleringsbestämmelserna respektive att den må fastställas i dylika bestämmelser, lärer avses sådant beslut i ersätt- ningsfråga, som länsstyrelserna enligt 7 § hava att meddela och däri änd- ring kan vinnas genom klander vid domstol enligt andra stycket i samma

paragraf. Sådant beslut framstår i 7 § — oaktat det skall meddelas efter prövning i den ordning som i 6 § sägs — såsom något vilket liksom tillstånd till expropriation av äganderätt är att skilja från det i 6 § omförmälda utslag, varigenom regleringsbestämmelserna fastställas. Denna skillnad mellan regleringsbestämmelser och beslut enligt 7 § synes böra iakttagas även i nu ifrågavarande sammanhang, såframt icke i stället 7 § omredigeras.

Eftersom stadgandet i 22 § första stycket andra punkten icke angår flottningsskada i förslaget mening utan fråga, som i övrigt avhandlas i 2 kap., synes lämpligt att stadgandet överföres dit och ersätter 7 § sista stycket, en åtgärd som skulle stämma med att innehållet i 22 § sista stycket upptagits i kapitlet om flottningsskada och icke i 2 kap.

23 §.

Justitieråden Geijer och Lech samt regeringsrådet Quensel:

I fråga om flottningsskada å annan egendom än fiskebyggnad och fiske-redskap skall enligt förevarande paragraf ersättningsanspråk mot flottningsskörd vid äventyr av talans förlust framställas före utgången av det kalenderår, då skadan uppkom. Denna regel överensstämmer med den svenska flottningsskördens allmänna preskriptionsregel rörande ersättning för flottningsskada. Någon motsvarighet till den föreskrift om förlängd preskriptionstid, som givits i nämnda lag för det fall att flottning pågått efter den 1 augusti, innehåller paragrafen icke. I motiven framhålls att flottningen i gränsälvarna på grund av klimatförhållandena avslutas tidigare än i andra svenska vattendrag ävensom att flottningsskador på mark och gröda endast sällan uppstå efter vegetationstiden, vilken i dessa trakter upphör tidigare än i rikets sydligare delar. På grund av dessa omständigheter har svårighet ansetts icke böra möta att före årets utgång anmäla även skador, vilka möjligen uppkomma efter den 1 augusti.

Emellertid lär flottningen understundom pågå in i senare hälften av oktober. Vid sådant förhållande synes även för ifrågavarande flottled den allmänna regeln böra kompletteras med en föreskrift om förlängd preskriptionstid för de undantagsfall, där omständigheterna kunna påkalla att ersättningsanspråk får framställas efter kalenderårets utgång. Med hänsyn till önskvärdheten av att flottningsskördens snarast möjligt erhåller känedom om uppkomna skador synes åt föreskriften lämpligen kunna givas det innehåll att, om skadan uppkommit efter den 30 september, åtgärd som i första punkten i paragrafen omförmäles skall företagas före viss tidpunkt nästföljande år, förslagsvis den 1 juli.

28 §.

Lagrådet:

Den i paragrafen stadgade tid av sextio dagar, inom vilken part skall äga väcka talan mot skiljedom som där avses, skall enligt förslaget räknas från skiljedomens meddelande. Visserligen föreskrives i nästföregående paragraf i förslaget, att skiljedom omedelbart efter dess meddelande skall tillställas

parterna, men det kan naturligtvis tänkas, att av en eller annan anledning så ej kommer att ske. Då parten även i sådant fall bör äga tillgodonjuta en klagotid av sextio dagar, bör tiden alltid, i överensstämmelse med vad som gäller enligt den svenska skiljemannalagen, räknas från det han erhöll del av skiljedomen.

36 §.

Lagrådet:

I stadgan finnas vissa bestämmelser om föreläggande av vite, men föreskrifter saknas angående vilken myndighet, som skall utdöma försuttet vite, och vilken stat detta skall tillfalla. Uttryckliga bestämmelser i ifrågavarande avseenden torde emellertid böra meddelas. Stadgandet, som synes kunna upptagas såsom ett tredje stycke i denna paragraf, torde lämpligen, därest lagrådets hemställan under 6 § bifalles, kunna erhålla den innebörd, att fråga om utdömande av försuttet vite upptages av den länsstyrelse som meddelat vitesföreläggandet samt att utdömt vite skall tillfalla den stat, vars länsstyrelse utdömt vitet. Skulle 6 § bibehållas oförändrad, torde fråga om utdömande av i sistnämnda paragraf avsett vite böra upptagas av båda länsstyrelserna och utdömt vite tillfalla båda staterna med hälften var.

Förslaget till lag om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:

Bengt Larson.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 februari 1949.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för jordbruksdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, lagrådets den 4 februari 1949 avgivna utlåtande över de den 19 november 1948 till lagrådet remitterade förslagen till

- 1) överenskommelse mellan konungariket Sverige och republiken Finland om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar;
- 2) stadga angående flottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled; samt
- 3) lag om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar.

Föredraganden anför följande.

Med anledning av innehållet i lagrådets utlåtande ha på mitt föranstaltande förslagen till överenskommelse och stadga blivit föremål för övervägande vid nya underhandlingar med delegerade för Finland. Därvid har enighet uppnåtts om vidtagande av ändringar i förslagen i huvudsaklig överensstämmelse med vad lagrådet hemställt beträffande Art. II i förslaget till överenskommelse samt i fråga om 6, 21 och 36 §§ i förslaget till stadga. Samförstånd har jämväl visat sig föreligga om vissa mindre ändringar av huvudsakligen formell natur. De ändringar i förslagen, som sålunda förordats, finner jag vara lämpliga och följaktligen böra godtagas.

I 28 § av förslaget till stadga har upptagits bestämmelse om en tidsfrist av sextio dagar, inom vilken part skall äga väcka talan mot skiljedom rörande flottningsskada. Tiden skulle enligt det till lagrådet remitterade förslaget räknas från skiljedomens meddelande. Denna utgångspunkt är densamma som gäller enligt finsk skiljemannalagstiftning. Lagrådet har emellertid framhållit, att det kunde tänkas att skiljedomen, trots föreskrift i 27 §, av en eller annan anledning icke komme att omedelbart tillställas part, och att därför tiden, i överensstämmelse med vad som gäller enligt den svenska skiljemannalagen, alltid borde räknas från det parten erhöi del av skiljedomen. Då jag ansett att vad lagrådet sålunda anfört bör beaktas, men denna ståndpunkt icke kunnat godtagas från finsk sida, har

vid de fortsatta förhandlingarna sökts en tredje lösning. Enighet har därvid nåtts om en sådan avfattning av bestämmelsen, att klandertiden skall vara densamma som enligt vederbörande stats allmänna lagstiftning om skiljemannaförfarande gäller för klander av skiljedom. Därigenom kommer att gälla en klandertid av sextio dagar, räknad, beträffande skada i Sverige, från det parten erhöll del av skiljedomen och, i fråga om skada i Finland, från det skiljedomen meddelades. Då den olikhet som sålunda skulle råda i fråga om utgångspunkt för klandertiden icke torde vålla någon nämnvärd olägenhet, kan jag ansluta mig till sistnämnda lösning.

Med avseende å 23 § i förslaget till stadga ha tre ledamöter av lagrådet ansett den allmänna regeln om skyldighet att framställa anspråk på ersättning för flottningsskada före utgången av det kalenderår, då skadan uppkom, böra kompletteras med en föreskrift om förlängd preskriptionstid för undantagsfall, där omständigheterna kunde påkalla att ersättningsanspråk finge framställas senare än nyss sagts. Som skäl för behovet av en sådan föreskrift har endast åberopats att flottningen understundom kunde pågå in i senare hälften av oktober. Visserligen torde det vara riktigt att utsorteringen av flottgods vid skiljestället i Torne älvs mynning någon gång icke kunnat slutföras förrän vid sistnämnda tid, men denna omständighet synes, då flottning därefter regelmässigt är utesluten på grund av isförhållandena, icke föranleda något behov av den föreslagna förlängningen av anmälningstiden. Ej heller torde en sådan åtgärd vara påkallad av annat skäl.

Föredraganden uppläser härefter förslagen till överenskommelse och stadga samt hemställer, att dessa förslag måtte godkännas av Kungl. Majt.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemstäl-
lan bifaller Hans Majt Konungen.

Ur protokollet:

Ake Mossler.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 februari 1949.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Under erinran, att Kungl. Maj:t förut denna dag på föredragning av chefen för justitiedepartementet beslutat godkänna förslag till

dels överenskommelse mellan Sverige och Finland om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar,

dels ock stadga angående flottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled, hemställer ministern för utrikes ärendena, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga honom eller vid förfall för denne tillförordnade chefen för utrikesdepartementet att underteckna en överenskommelse med därvid såsom bilaga fogad stadga, båda i överensstämmelse med nämnda förslag, vilkas lydelse framgår av bilaga¹ till detta protokoll.

Till vad ministern sålunda hemställt, varuti övriga statsrådsledamöter förena sig, behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:
Sture Johanson.

¹ Bilagan här utesluten.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18 februari 1949.

N ä r v a r a n d e:

Statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Efter gemensam beredning med tillförordnade chefen för utrikesdepartementet, statsrådet Quensel, och chefen för jordbruksdepartementet anför chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg.

Enligt statsrådsprotokollet den 11 februari 1949 har Kungl. Majt funnit gott godkänna av delegerade för Sverige och Finland avgivna förslag till överenskommelse mellan nämnda stater om flottningen i Torne och Muonio gränsälvar samt till stadga angående flottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled, vilken stadga avses skola utgöra bilaga till överenskommelsen. Förslagen ha godkänts jämväl av Finlands regering och överenskommelsen har, avfattad på svenska och finska språken, den 17 februari 1949 undertecknats av regeringarnas befullmäktigade ombud.

Överenskommelsen och stadgan skola, innan ratifikation för Sveriges del kommer i fråga, underställas riksdagens prövning. Såsom omnämnts i statsrådsprotokollet den 19 november 1948 torde överenskommelsen och stadgan bära införlivas med den svenska rätten genom en av Konung och riksdag gemensamt stiftad lag. Ett i sådan syfte utarbetat lagförslag har, såsom framgår av lagrådets protokoll den 4 februari 1949, av lagrådet lämnats utan anmärkning.

Föredraganden hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition, *dels* äska riksdagens godkännande av ifrågavarande överenskommelse och stadga, *dels*, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga nämnda lagförslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Olle Hellberg.